

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

2

**(10/108, 155, 156, 157, 158, 159, 160) ESAS NO'LU
BİLGİ TOPLUMU OLMA YOLUNDA BİLİŞİM
SEKTÖRÜNDEKİ GELİŞMELER İLE
İNTERNET KULLANIMININ BAŞTA
ÇOCUKLAR, GENÇLER VE AİLE YAPISI
ÜZERİNDE OLMAK ÜZERE SOSYAL
ETKİLERİNİN ARAŞTIRILMASI AMACIYLA
KURULAN MECLİS ARAŞTIRMASI
KOMİSYONU**

TUTANAK DERGİSİ

30 Mayıs 2012 Çarşamba

**(10/108, 155, 156, 157, 158, 159, 160) ESAS NO'LU BİLGİ TOPLUMU
OLMA YOLUNDA BİLİŞİM SEKTÖRÜNDEKİ GELİŞMELER İLE
İNTERNET KULLANIMININ BAŞTA ÇOCUKLAR, GENÇLER VE
AİLE YAPISI ÜZERİNDE OLMAK ÜZERE SOSYAL ETKİLERİNİN
ARAŞTIRILMASI AMACIYLA KURULAN MECLİS ARAŞTIRMASI
KOMİSYONU**

GÖRÜŞME TUTANAKLARI

30 Mayıs 2012 Çarşamba

----0----

K O N U

İnternet Kullanımı hakkında

Sayfa
1:30

İÇİNDEKİLER

<u>İİ</u>	<u>Sayfa</u>
BİRİNCİ OTURUM	1:30
Doç. Dr. Ahmet KESİK (Maliye Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanı)	2:3, 4, 5, 6:7, 8, 10, 11, 12, 13:14
Kemalettin KOLUTK (MASAK Daire Başkanı)	3:4
Faruk GÖZÜBÜYÜK (Gelir İdaresi Başkanlığı Strateji Geliştirme Daire Başkanı)	4:5, 6, 7:8, 9, 10, 11, 12
Erdal AKSÜNGER	İzmir 7, 11:12, 12:13, 27
Reşat DOĞRU	Tokat 8:9
Yıldırım M. RAMAZANOĞLU	Kahramanmaraş 9, 10.11, 26, 27
Ahmet Türkay VARLI (BDDK Bilgi Yönetimi Daire Başkanı)	14:16, 19, 27:28, 30
Muhammet CERİT (BDDK Bilgi Yönetimi Dairesi Başuzmanı)	16:19, 28
Ömer ÖZTÜRK (TCMB Bilgi Teknolojileri Genel Müdürü)	20:25, 28:29

Açılma Saati: 12.11

Kapanma Saati: 14.06

30 Mayıs 2012 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 12.11

BAŞKAN : Necdet ÜNÜVAR (Adana)

BAŞKAN VEKİLİ : Yıldırım M. RAMAZANOĞLU (Kahramanmaraş)

SÖZCÜ : İlhan YERLİKAYA (Konya)

KATİP : Erdal AKSÜNGER (İzmir)

0

BAŞKAN – Bilişim ve İnternet Komisyonumuzun değerli üyeleri, değerli konuklarımız, değerli uzmanlarımız, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun sürekli gündemine gelen çok önemli bir konuda bugün üç değerli kurum sunum yapacak bize. İnternetin ekonomik etkisi, bilişim suçları vesaire bu anlamda gerçekten Maliye Bakanlığımız, BDDK ve Merkez Bankasının sunumunu çok önemsiyoruz. Bu üç kurumun şüphesiz kendi faaliyet alanında İnternet'in etkisi vardır ama bu etkinin gelecekte giderek artacağını da biliyoruz. Baktığımız zaman İnternet'in ekonomik anlamdaki etkisi giderek büyüyor; İngiltere'de yüzde 7 civarında, Türkiye'de yüzde 1,5 civarında ama Türkiye, pazarı giderek büyüten ve İnternet'in etkisi de her geçen gün artan bir konumda. Doğal olarak da bilişim üzerinden yapılan birtakım suçların niteliği artıyor, sayısı artıyor. Buna karşı devletimizin aldığı tedbirler var, vatandaşla ilgili hususlar var. Bu üç kurumu bir arada dinlemeyi özellikle arzu ettik, çünkü üç kurumun Komisyonumuzun faaliyet alanındaki İnternet'in fırsatları ve İnternet'in riskleri bağlamında birbiriyle yakın bir iş birliği içerisinde olduğunu, daha yakın bir iş birliği içerisinde olması gerektiğini de biliyoruz. Bu yüzden üç kurumu bir arada dinleyelim, ondan sonra da birlikte bundan sonraki aşamada Komisyon raporumuza yazılması gereken hususlarla ilgili konuları beraberce not edelim, ki ileride özellikle Komisyon kapsamında yaptığımız çalışmalarla ilgili hususlarda, gerek vatandaş gerekse devletimizin kurumsal kimliği güçlensin ve o şekilde daha aktif olarak İnternet'in fırsatlarından yararlanalım, İnternet'in riskleriyle de mücadele edelim istedik.

Bugün, ilk olarak Maliye Bakanlığı sunumunu yapacak. Daha sonra BDDK'yı, sonra da Merkez Bankasını dinleyeceğiz.

Sunumlar en fazla yirmişer dakika olursa, Komisyon üyelerimiz de oldukça aktif, biraz sonra bazı arkadaşlarımız da gelecekler, onların sualleri de olacaktır. İnşallah çok verimli bir toplantı olur diye umut ediyorum.

Maliye Bakanlığı yetkilileri, başta Strateji Geliştirme Başkanımız Sayın Doçent Doktor Ahmet Kesik olmak üzere, geniş bir kadroyla buraya geldiler ve İnternet'in maliye ve gelir politikaları üzerine etkisi, İnternet'in ekonomiye etkisi, elektronik ticaret, İnternet aracılığıyla işlenen suçlar, bilişim teknolojilerinin mali suçlar üzerindeki etkisi ve bu konulara ilişkin fırsatlar, riskler ve çözüm önerileri hakkındaki sunumunu dinleyeceğiz.

Ben şimdi sözü önce Strateji Geliştirme Başkanımıza veriyorum.

Buyurun Sayın Kesik.

MALİYE BAKANLIĞI STRATEJİ GELİŞTİRME BAŞKANI DOÇ. DR. AHMET KESİK – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli üyeler; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Birlikte sunuş yapacağımız arkadaşları da sizlere tanıtmak istiyorum: İsmail Eraslan, Strateji Geliştirme Başkanlığı Daire Başkanı; Faruk Gözübüyük, Gelir İdaresi Başkanlığı Daire Başkanı; Güner Demirel, Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü Daire Başkanı; Mahmut Varol, Muhasebat Genel Müdürlüğü Daire Başkanı; Kemalettin Kolutek, MASAK Başkanlığı Daire Başkanı.

BAŞKAN – Bunların her biri ayrı ayrı sunum yapmayacak değil mi?

MALİYE BAKANLIĞI STRATEJİ GELİŞTİRME BAŞKANI DOÇ. DR. AHMET KESİK – Ayrı ayrı değil efendim, biz tek bir sunuş arz edeceğiz.

Komisyonunuzdan gelen soruları gözeterek bu slaytları hazırladık. Raporumuzu bu hafta içinde tamamlayıp ayrıca Komisyonunuza arz edeceğiz ama bizim temelde buradaki bizim sunuş çerçevemiz sizden gelen soruları gözeterek Bakanlığımızın cevabını hazırlamak şeklinde oldu.

Tabii Maliye Bakanlığı hem kamu kurumları hem de vatandaş itibarıyla çok geniş bir paydaş grubuna hitap ediyor ve Türkiye’de kamu kurumlarıyla vatandaş aynı çerçevede düşündüğümüz takdirde, Türkiye’de bizim faaliyetlerimizden, bizim iş ve işlemlerimizden, bizim süreçlerimizden etkilenmeyen insan yok gibi, çok geniş bir gruba hitap ediyoruz. Tabii, bilgi teknolojilerini, bilgi sistemlerini en yoğun kullanan bakanlıklardan birisiyiz. Buradaki amaç, hem kamu kurumlarımızı hem de vatandaşımızı memnun etmek hem de süreçleri kısaltarak burada bir tasarrufa gitmek ama birincil hedefimiz vatandaş memnuniyeti, ikincil hedefimiz ise süreçlerde gitmekte olduğumuz birtakım kolaylaştırıcı yöntemlerle iş ve işlemlerimizin ekonomiye maliyetini azaltmak şeklinde bir misyona sahibiz.

İlk slaytta bilişim sektörünün büyüklükleriyle ilgili birkaç hususu söyleyeceğiz ama biz özü itibarıyla bu bilgileri, bu bilgileri üreten diğer bakanlıklardan aldık. Bu da zaten bütün hazırunun malumu olan bilgiler. Bunları, çeşitli raporlardan ve kamu kurumları tarafından üretilen bilgilerden aldık.

Sizin de buyurduğunuz gibi ekonomi içindeki büyüklüğü bilişim sektörünün yüzde 1,5’lara gelmiş durumda. İhracat 97’yi “benchmark” olarak aldık. 97’den itibaren hemen hemen 5 kat civarında bilişim sektörünün ihracatında artış görüyoruz. İthalatta da 3,5 kat civarında bir artış görüyoruz bu süreç içinde.

Tabii, bilişim sektörünün ekonomi içindeki büyüklüğü miktar olarak da 70 milyar Türk lirası civarında diye görüyoruz bizim elde ettiğimiz verilerden.

Hiç zaman kaybetmeden, süreyi de verimli kullanmak adına, ben hemen sözü MASAK Başkanlığını temsil eden arkadaşımızın ekonomik ve finansal güvenlik konusunda MASAK tarafından hazırlanan kısa bilgiyi arz etmek istiyoruz.

BAŞKAN – Buyurun.

MALİYE BAKANLIĞI STRATEJİ GELİŞTİRME BAŞKANI DOÇ. DR. AHMET KESİK – Kemalettin Bey, süreniz üç dakika.

Sizin yerinize geçerek efendim ben söyleyeyim, çünkü yirmi dakikayı dikkatli kullanmak zorundayız.

BAŞKAN – Biz sizi doya doya dinlemek isteriz ama ne yaparsınız ki zamanımız kısıtlı.

MALİYE BAKANLIĞI STRATEJİ GELİŞTİRME BAŞKANI DOÇ. DR. AHMET KESİK – Biz arz etmek istediğimiz hususları geniş bir şekilde raporumuzda göndereceğiz efendim.

MASAK DAİRE BAŞKANI KEMALETTİN KOLUTEK – Efendim, malumunuz şu an günümüzdeki ekonomik ve finansal işlemlerin hemen hemen hepsi bilişim sektörü üzerinden yürümekte veya bilişim sektörü aracılığıyla bu verilere ulaşım sağlayıp görselleştirmeler sağlanabilmekte. Yani bu çerçevede bilişim sektörünün yoğun olarak kullanıldığı yerlerde ekonomik ve finansal güvenlik bilişim sektöründe nasıl diye bakacak olursak kendi içinde cevabı. Bilişim sektörlerinin önlemleriyle bazı önlemler alınabiliyor. Malumunuz, analiz süreçleri artı diğer verilerin girişi, verilerin muhafazası, bu konulardaki bütün tedbirler bilişim araçlarıyla alınmış durumda. Buna ilişkin zararlı kod analizleri, antivirüs yazılımları, güvenlik duvarları ve analiz programları diyebiliriz ve bu çerçevede bilişim sektörünün fırsatları olarak bunlar karşımıza çıkmakta ama aynı zamanda bir tehdit olarak da karşımıza çıkmakta. Şöyle ki: Bu söylemiş olduğumuz yazılımların hemen hemen hepsi şu an itibarıyla yabancı menşeli yazılımlardır. Yani güvenlik alanında iki ülke ön plana çıkmakta, İsrail ve Amerika Birleşik Devletleri. Diğer analiz yazılımlarda belki daha güney ülkeleri riför eden çalışmalar var ama bu kodların “open source” olmaması, açık kaynak olmaması da bir tehdit olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bakanlığımız açısından kritik verileri muhafaza anlamında, yani internete açık olmayan “off-line” sistemler tercih edilmektedir bir güvenlik önlemi olarak.

Bunları arz edebiliriz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ahmet Bey, buyurun.

MALİYE BAKANLIĞI STRATEJİ GELİŞTİRME BAŞKANI DOÇ. DR. AHMET KESİK – Şimdi, siz hemen kara parayla mücadeleyle ilgili devam edin.

MASAK DAİRE BAŞKANI KEMALETTİN KOLUTEK – Şimdi, kara para, malumunuz literatürde şu an itibarıyla Türk Ceza Kanunu’nda altı ay ve üst sınırı hapis cezasını gerektiren suçlardan elde edilen gelirler “suç geliri” olarak nitelendirilmiş durumdadır ve diğer bir literatürde de “kara para” olarak anılmaktadır. Suç profili, dolayısıyla çok geniştir, yani yaklaşık beş yüz farklı suça tekabül etmektedir. Bunlar içerisinde bilişim suçlarının da belli oranda bir payı vardır. Kara parayla mücadeleyi şu an MASAK yürütmektedir ve bu çerçevede dünya literatürüne uygun olarak aklama suçuyla ve terörün finansmanı ile mücadele, ki ikisi beraber alınmaktadır, verilerin toplanması, analiz edilmesi ve ilgili birimlere iletilmesi, yani bir mali istihbarat birimi yapısıyla yürütülmektedir. Buradaki ana esas, artan veri hacminin bilişim sektörü olmadan herhangi bir şekilde toplanamayacağı, analize tabi tutulamayacağı ve sonuçlar üretip ilgili birimlere iletilemeyeceği şeklindedir. Dolayısıyla, Başkanlığımız tüm kurumsal iş ve işlemlerini aklama suçuyla mücadelede ve terörün finansmanı ile mücadelede BT yapısı üzerine, bilgi teknolojileri yapısı üzerine oturtmuştur. Yani bu süreçte 2002 yılından itibaren yola çıkarak dört farklı proje uygulanmıştır birbirinin devamı niteliğinde. Yani 2002 yılında Avrupa Birliği destekli bir kapasite güçlendirme projesi, 2011 yılında kapsamlı analiz süreci, 2012-2013 yıllarında modernizasyon ve şu an itibarıyla 2013 yılında uygulamaya başlayacağımız yine Avrupa Birliği ile harmonizasyon. Yani burada mali istihbarat birimlerinin diğer ülkelerdeki yapısı nasılsa, aklama suçuyla nasıl mücadele ediyorsa bizde de aynı süreçler geçerli. İki durum

ortaya çıkıyor: Ya şüpheli işlem bildirimini dediğimiz, yani bireysel anlamda bizlere ihbarda bulunan birimlerden gelen şeyleri değerlendirme, diğeri ise genel analiz dediğimiz bizim muhtelif kaynaklardan almış olduğumuz verileri belli analiz araçlarıyla istatistiksel araçlarla, analitik araçlarıyla destekleyerek belli sonuçlar üreterek sektöre ilişkin göstergeleri ortaya çıkarma ve bu konuda bir aksiyon alma şeklinde.

Teşekkür ederim.

MALİYE BAKANLIĞI STRATEJİ GELİŞTİRME BAŞKANI DOÇ. DR. AHMET KESİK – Efendim Gelir İdaresi Başkanlığından arkadaşımızın şimdi kayıt dışılıkla mücadele ve devamında bilişim sektörünün ekonomiye etkisiyle ilgili arzı olacak.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI STRATEJİ GELİŞTİRME DAİRE BAŞKANI FARUK GÖZÜBÜYÜK – Sayın Başkanım, çok değerli hazırun; Müsaadenizle ben Türkiye’deki kayıt dışı ekonomi ve kayıt dışı ekonomiyle mücadelede bilişim sektöründen istifa edilme şekillerine ilişkin idaremiz uygulamalarını arz etmek isterim.

Mükelleflerin her türlü işlem ve eylemlerinin idarenin bilgisi dışında kaldığı ve bunu kavrayamadığı şeklinde oluşan sektöre biz kayıt dışı ekonomi diyoruz kabaca. Kayıt dışı ekonomiyle ilgili olarak Bakanlığımız tarafından 2008-2010 yıllarına ilişkin bir Kayıt Dışı Eylem Planı hazırlanmış, bu Eylem Planı uygulandıktan sonra bu Eylem Planı güncellenerek 2011-2013 yılı Eylem Planı yürürlüğe girmiştir. Bu Eylem Planı Bakanlığımız tarafından hazırlandıktan sonra Ekonomik Koordinasyon Kurulunda görüşülerek karara bağlanmış, 2011/9 sayılı Başbakanlık Genelgesi olarak yürürlüğe girmiştir. Bu eylem planında yaklaşık kırk yedi eylem öngörülmektedir. Bu eylemlerin paydaşları olarak da Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Millî Eğitim Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı yer alacaktır. Bu Eylem Planı da belli bir takvime bağlanmıştır. Bu takvimlerle beraber her kurumun kendi eylemleri ve iş birliği yapacağı kurumlar ilan edilmiştir ve bu Eylem Planında yer alan eylemler de belli periyotlarla kamuoyuyla paylaşılacaktır. Bu yönüyle Kayıt Dışı Ekonomiyle Mücadele Stratejisi Eylem Planı diğer eylem planlarından ayrılmaktadır.

Gelir İdaresi Başkanlığı olarak biz hangi bilişim teknolojilerinden faydalananak, neler yapıyoruz? Bu konuda hemen kısa bilgi arz etmek isterim.

Vergisel Uyum Analiz Modeli ve Mükellef Değerlendirme Sistemi şeklinde bir sistemimiz var. Burada bilgisayar teknolojileri kullanarak ülkemizdeki tüm mükelleflerin davranış eğilimlerini ve bu vergi kanunlarına karşı uyum ve uyumsuzluklarını değerlendiren bir sistem geliştirmiş bulunuyoruz ve bunu incelemelerde ve uyumlarda kullanıyoruz.

Sektörel Bilgi Sistemi ise iç ve dış kaynaklardan alınan verilerle diğer kamu kurumları, özel kuruluşlardan sağlanan verilerle kayıt dışı ekonomiyle ve vergi kaçakçılığıyla mücadele edilmesine yönelik sistem kurulmuştur. Burada çapraz kontroller yapılarak veri ambarındaki bilgilerle kıyaslanarak sektörel uyumsuzluk veya uygunlukları tespit etmek suretiyle karar vericilere destek sağlanmaktadır.

Sahte Belge Risk Analizi Programı: Türkiye'nin ciddi bir ekonomik sıkıntılarından veya vergisel sıkıntılarından birisi sahte belgeyle mücadeledir. Bunu da son dönemde bilişim sektöründen faydalananak belirli kriterlere risk puanları vermek suretiyle her mükellefi sahtecilik yönünden puanlayarak bunu kullanmaktayız.

Özellikle bu programı, birazdan arz edeceğim katma değer vergisi risk analizi sistemiyle beraber efektif şekilde şu anda idare kullanmaktadır.

Katma Değer Vergisi İadesi Risk Analiz Sistemi ise iade işlemlerinin hızlanması, çabuklaştırılması, ülke çapında uygulama birliğini sağlamak amacıyla geliştirilmiş bir sistemdir. Bu sistemle mükellefler elektronik ortamda verilerini sisteme aktarıyorlar, sistem kendi içerisinde otomatik kontrollerini yapmak suretiyle iadeye engel bir hususun bulunmaması durumunda vatandaşın hak etmiş olduğu ya da mükellefin hak etmiş olduğu iadeyi hızlı bir şekilde yapmaktadır.

Gayrimenkul Sermaye İradı Beyannamelerinin İdarece Önceden Düzenlenmesi: Gayrimenkul iradı sahibi mükelleflerimizin kolayca, vergi dairesine uğramadan ve oturduğu yerden beyannamelerini doldurmalarına yönelik olarak hazırlanmış bir uygulamadır bu. Bu uygulamada muhtelif kaynaklardan alınmış olan bilgilerle idare tarafından mükellefin beyannamesi doldurulmakta, mükellef sadece bu noktada kendi beyannamesini onaylamakta veya eksiği varsa o eksiği tamamlamak suretiyle, oturduğu yerden, yirmi dört saat hizmete açık bir şekilde gayrimenkul sermaye iradı beyannamesini İnternet aracılığıyla verebilmektedir.

Firmaların Beyan Bildirim Analizi: Bu noktada da özellikle daha önce Bakanlığımız, Başkanlığımız tarafından yayınlanmış olan tütün kaçakçılığı mücadele eylem planımız arz edilmişti. Bu çerçevede tütün kaçakçılığıyla veya alkollü içki kaçakçılığıyla mücadele noktasında bandrollü ürün izleme sistemlerimiz var. Bandrollü ürün izleme sistemiyle mükelleflerin üretmiş olduğu, üretime katmış olduğu ürünleri takip ediyoruz. Bununla beraber beyannameleri de elektronik ortamda alınmak suretiyle beyannameyle bildirdikleri ile fiiliyatta ekonomiye katmış oldukları ürünleri kıyaslamak suretiyle bir denetim yapılıyor. Bu, bizim Gelir İdaresi Başkanlığının...

BAŞKAN – Başkanım, Ahmet Bey, çok özür diliyorum. Şimdi zamanı da verimli kullanmak ama ilaveten şunu da almak istiyoruz: Özellikle bilişimle ilgili hukuki, idari, teknik, beşerî yönden bir fırsatlar demetiyle karşı karşıyayız. Yani arkadaşlarımız tabii ki yapılan şeyleri anlatacaklar, bunlar da değersiz değil, değerli ama bizim arzu ettiğimiz asıl komisyon raporumuza, bilişim ve İnternet araştırma Komisyon raporuna bu fırsatları ve tehditlerin nasıl azaltılacağını yazmak istiyoruz. Yani, bunlar önemli, çok önemli; vatandaş açısından, bizim açımızdan çok önemli ama bunların bizim komisyonumuza bir faydası yok. Çok özür diliyorum, yani arkadaşlar emek sarf etmişler ama...

MALİYE BAKANLIĞI STRATEJİ GELİŞTİRME BAŞKANI DOÇ. DR. AHMET KESİK – Estağfurullah.

BAŞKAN – Asıl böyle fırsatları nasıl artırabiliriz, tehditleri nasıl azaltabiliriz, buraya odaklanırsak. Slaytlara da çok bağlı olmak durumunda değil arkadaşlar, yani ona odaklanabilirsek çok memnun oluruz.

MALİYE BAKANLIĞI STRATEJİ GELİŞTİRME BAŞKANI DOÇ. DR. AHMET KESİK – Sayın Başkanım, eğer uygun görürseniz arkadaşımız son olarak mükellef güvenliğiyle ilgili, kişi güvenliğiyle ilgili hususların altını çizsin, daha sonra son bölümde de ben birkaç hususun buyurduğunuz çerçevede altını çeceğim.

BAŞKAN – Eşağfurullah. Bunlar önemli, zaten bunlar bize rapor olarak da geldi. Biz asıl bilişim sektörünün o fırsatlarını nasıl artırabiliriz, risklerini yani vatandaşın o bilişim suçlarıyla mücadele anlamında risklerini nasıl azaltabiliriz, ona odaklanıyoruz.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI STRATEJİ GELİŞTİRME DAİRE BAŞKANI FARUK GÖZÜBÜYÜK – Sayın Başkanım, kişisel verilerin ve ticari sırların güvenliğiyle ilgili olarak teknik anlamda Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından mükelleflerin verilerinin depolandığı ve analiz edildiği, kullanıldığı, daha sonra ilgililere, kullanıcılara arz edildiği sistem var, “VEDOP sistemi” diyoruz. Bu VEDOP 1989 yılında başlamış, şu anda üçüncü aşamasını tamamlamış durumda ve bu zamana kadar herhangi bir riskle karşılaşmış bir sistem de değildir. VEDOP-3 garanti süresi bitene kadar periyodik bilgi güvenliği, test ve denetimleri ana sözleşme kapsamında yüklenici tarafından yapılıyor. Ayrıca, 2012 yılında bu sistemin güvenliğini test etmek amacıyla TÜBİTAK-BİLGEM tarafından da bir hizmet alınacaktır.

Kişisel verilerin güvenliği ayrıca Vergi Usul Kanunu’nun 5’inci maddesinde güvence altına alınmıştır. Vergi Usul Kanunu’nda vergi mahremiyetiyle mükelleflerin kendilerine ve işlerine ait bilgilerin hiçbir şekilde başkalarıyla paylaşılmayacağına ilişkin güvence yer almaktadır. Bunun ihlali durumunda da ciddi hem ekonomik hem de cezai müeyyideleri vardır. Bunun sadece iki istisnası vardır vergi mahremiyeti ya da Gelir İdaresi Başkanlığı ıttılana girmiş olan verilerin başkalarıyla paylaşılması noktasında sadece mükelleflerin vergi tarhına esas olan beyanları bunların bankalardan ödenmelerini sağlamak amacıyla bankalara intikali. Bu da kanunla getirilmiş bir istisnadır. Diğer bir istisna ise kamu görevlilerince yapılan adli ve idari soruşturmalarda ve adli makamların talebi hâlinde bu veriler talep edene verilmektedir. Bunun ötesinde idarenin ıttılana girmiş olan veriler ve kişisel bilgiler, ticari sırlarla ilişkili veriler hiçbir şekilde paylaşılmamaktadır.

Arz ederim.

MALİYE BAKANLIĞI STRATEJİ GELİŞTİRME BAŞKANI DOÇ. DR. AHMET KESİK – Sayın Başkanım, son bölümde birkaç hususun altını çizmek istiyorum.

Biz Maliye Bakanlığı olarak kamuda iç kontrol sistemini oluşturmak için uğraşıyoruz. Tabii iç kontrol sistemi temelde kullanılan kamu kaynaklarının etkinliğini güvence altına almak ve bu anlamda iş ve hizmet süreçlerini rehabilite etmek ve tabii en sonunda da kaliteli bir kamu hizmeti ortaya çıkarmayı hedefliyor. Biz bu anlamda bilişim standartlarını ortaya koyduk, bilişim standartlarını yayınladık ve bunun da kamu idareleri tarafından takip edilmesi bağlamında da genelgeler ve diğer çalışmalarımızı yürütüyoruz. Yani biz bu fırsat ve tehdit anlamında, kamuda işin öncelikle bir standardının olması gerektiğine inanıyoruz ve bu bağlamda da çalışmalarımızı diğer kamu kurumlarıyla yoğun bir şekilde yürütüyoruz.

Diğer bir husus Maliye Bakanlığındaki bilişim sistemlerinin parçalı yapıda olması. Bunun da hem ekonomik olarak hem de güvenlik anlamında birtakım sorunlar çıkardığını biliyoruz ve bu anlamda da entegrasyon çalışmalarını bir süreden beri yürütüyoruz. Önümüzdeki süreçte de bir sonuca varmayı planlıyoruz. Yani Maliye Bakanlığında her birim ayrı ayrı harcama yapmak yerine, her birim kendi güvenlik sistemlerini kurmak yerine ve bu anlamda bir enerji, kaynak ve zaman kaybına neden olduğunu düşündüğümüz için entegrasyon çalışmalarına yoğun bir şekilde devam ediyoruz. İkinci olarak altını çizmek istediğim konu bu.

Üçüncü konu, ciddi anlamda kurumlar arası bir entegrasyon meselesi var. Maliye Bakanlığı olarak da, başta Sosyal Güvenlik Kurumu ve Gümrük ve Ticaret Bakanlığı olmak üzere, diğer bakanlıklarla iş birliği ve entegrasyon modelleri geliştiriyoruz. Hâlihazırda gerek Gelir İdaresi Başkanlığı gerekse Maliye Bakanlığı, Sayıştay, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu, Merkez Bankası ve diğer kurumlarla entegre çalışmalar yürütüyor ama şunun da altını çizmek gerekiyor: Bundan sonra gidilecek yol var mı? Var. Alınacak mesafe var mı? Var. Bu anlamda da, yani kamu kurumlarıyla iş birliği, iletişim ve entegrasyon anlamında ve veri paylaşımı anlamında birtakım çalışmalar yürütüyoruz. Geçtiğimiz günlerde ödeme sistemlerini Merkez Bankası ve Hazineyle beraber entegrasyon içinde, iş birliği içinde yürütme anlamında da kamuoyuna yeni sistemimizi tanıtmış olduk. Önümüzdeki süreçte belki de tamamen saymanlıkları ortadan kaldırarak, tamamen bankacılık sistemi vasıtasıyla ödeme sistemini de gerçekleştirmiş olacağız. Biz fırsat olarak, sorun olarak temelde kurumlardaki ve kurum içindeki parçalı yapıları görüyoruz ve önümüzdeki süreçte bu parçalı yapıların entegre hâle getirilmesiyle birlikte bu anlamda ciddi bir mesafe alınabileceğini düşünüyoruz.

Sunuşlardan sonra eğer sorular varsa memnuniyetle onları da cevaplamak isteriz.

BAŞKAN – Diğer kurumları da dinleyip soruları sonra mı yapalım, yoksa ayrı ayrı da yapabiliriz.

ERDAL AKSÜNGER (İzmir) – Soracaklarımızı soralım.

BAŞKAN – Tabii, o zaman hemen pratik olarak...

Ahmet Bey, belki bu sadece salt sizin alanınıza değil, buradaki kurumları, belki dış ticareti, ihracatı filan da ilgilendiren bir konu ama biz hafta sonu çok verimli bir çalıştay yaptık. Sektörün aşağı yukarı bütün temsilcileri oradaydı ve yazılımcılar da oradaydı. Şöyle basit ama anlamlı iki problemden bahsettiler.

Yazılım ürünlerinin diğer ürünler gibi değerlendirilmediği ve ihracat kapsamında değerlendirilmediğini ifade ettiler. Yani devletimizin bunu bir ürün olarak görmesi gerektiğini, ürün olarak muhatap alması gerektiğini ifade ettiler. Yani hani diyelim ki bir odun veya mobilya ihraç ediyorsunuz, ihracat ürünü ama yazılım böyle değerlendirilmiyor.

İkincisi: Yurt dışından gelen, daha doğrusu yabancı firmaların ürünlerini kamu ürünü olarak değerlendiriyor ama yerli üretimi, yerli yazılım ürünlerini bir ürün gibi değerlendirmiyor. Bunda tabii yerli üreticilerin birazcık daha belki ambalaj ve sunumla ilgili birtakım problemleri de olabilir ama devletin böyle bir muhataplığı noktasında sıkıntısı olduğunu ifade ediyorlar. O yüzden, Türkiye'nin yazılım ihracatı çok komik bir rakamda, diğer ülkelere baktığınız zaman çok cüzi bir miktarda kalıyor. Belki bu çerçevede biraz daha yerli üreticilerin o yazılım ürünlerini filan da muhatap almaya yönelik çalışma yapmak gerekiyor. Bilmiyorum, tabii maliye bu işin neresindedir? Belki maliye gelir getirici unsurları teşvik eden ana mekanizma olduğu için ülkemizde diğer kurumları da siz zorlayabilirsiniz. Yani dış ticareti, ihracatı, Ekonomi Bakanlığını, belki Kalkınma Bakanlığını filan teşvik edici anlamda zorlayabilirsiniz diye söylüyorum.

MALİYE BAKANLIĞI STRATEJİ GELİŞTİRME BAŞKANI DOÇ. DR. AHMET KESİK – Sayın Başkanım, uygun görürseniz bir iki cümleyle arkadaşımız bir açıklamada bulunsun.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI STRATEJİ GELİŞTİRME DAİRE BAŞKANI FARUK GÖZÜBÜYÜK – Sayın Başkanım, bilişim sektörünün özellikle Türkiye'deki yerleşik olmayan kişilere, kanuni iş merkezi yurt dışında olan kişilere yapmış oldukları hizmetler sizin de biraz önce özetlediğiniz gibi

Türkiye’den yurt dışına yapılan bilişim, mimarlık, mühendislik, tasarım, yazılım, tıbbi programlama, muhasebe kaydı tutma, çağrı merkezi veri saklama hizmetlerine ilişkin yapılan ihracatın belli kısmının, yüzde 50’sinin vergi matrahının dışında tutulmasına yönelik şu anda Plan Bütçe Komisyonundan geçen, muhtemelen bugün veya yarın Genel Kurula gelecek olan Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı, kurumlar vergisi ve gelir vergisi kanunlarında buna ilişkin değişiklik hükümleri var. Plan ve Bütçe Komisyonundan geçti, yasalaştığı takdirde özellikle bilişim sektörüne yönelik yazılım ve tasarım noktasında sunulan hizmetlerin de ihracat kapsamında değerlendirileceği hüküm altına alınacak. Sanıyorum sektörün de bu noktadaki talebi bir noktada karşılanmış olabilecektir.

BAŞKAN – Güzel.

MALİYE BAKANLIĞI STRATEJİ GELİŞTİRME BAŞKANI DOÇ. DR. AHMET KESİK – Sayın Başkanım, bu konuda müsaade ederseniz bir hususun da altını çizmek istiyorum. Biz Maliye Bakanlığı olarak bu yazılım konusunda yerli ürünleri kullanma konusunda bir hassasiyetimiz var. Belki bu konuda altı çizilmesi gereken bir husus, çünkü biz büyük yatırımlar yapıyoruz gerek Gelir İdaresi Başkanlığı gerekse bizim Bakanlık tarafı büyük yatırımlar yapıyoruz ve geçtiğimiz süreç içinde biz hazır dışarıdan paket yazılımlar, paket programlar ve diğer hardware almak yerine, biz daha çok yerli üreticileri, yerli üretimi tercih ediyoruz, hatta mümkünse kendi içimizde oluşan uzmanlık ve yetkinlikleri kullanıyoruz. Yani, diğer kamu idarelerine örnek olma bakımından bizim bu anlamda attığımız çeşitli adımlar var. Örneğin, biz mali yönetim süreçleriyle ilgili bir yazılım geliştirdik Bakanlık içinde. Bunu şu ana kadar yüz elli kuruma verdik, yani bunun bütün haklarını biz kendi üstümüze aldık, kendi içimizdeki oluşan uzmanlıklarla bunu geliştiriyoruz ve kamu idarelerine bunu veriyoruz. Bu arada gerek eğitim, gerekse diğer destekleri yapıyoruz ama bunun ihracat ayağıyla ilgili olarak da öncelikle biz kamu tarafında olduğumuz için kamu idarelerinin içinde üretilen bu ürünleri –“ürünler” diyorum- ciddiye alması gerekiyor, önemsemesi gerekiyor. Yani bu ürünleri biz önemseyemediğimiz takdirde sektöre ciddi anlamda bir teşvik olacak ve onların da dışarıya açılması konusunda onlara da bir cesaret kazandıracaktır ama sektör, diğer mal ve hizmet sektörlerine göre biraz farklı, yani aynı ürünü 50’ye de alabiliyorsunuz, 5’e de alabiliyorsunuz, buradaki kalite ve diğer süreçleri kontrol etme noktasında birtakım standart ve prensip sorunları var. Belki bunların da önümüzdeki süreçte aşılması gerekiyor ve sektörün bu anlamda ciddi anlamda desteklenmesi gerekiyor ama biz kendi adımıza yerli üretimi teşvik anlamında bu adımları atıyoruz.

REŞAT DOĞRU (Tokat) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

REŞAT DOĞRU (Tokat) – Şimdi, biliyorsunuz yeni bir teşvik sistemi çıkacak önümüzdeki günlerde, Medise geliyor şu anda hazırlıklar tamamlanıyor. Uygulamasıyla ilgili olarak Türkiye bazı bölgelere ayrıldı. Bu teşvik mevzuatı hazırlanırken, yani yeni teşvik sistemi hazırlanırken Maliye Bakanlığı olarak siz destekleme konusunda herhangi bir görüşünüz oldu mu veyahut o teşvik sistemini incelediniz mi?

MALİYE BAKANLIĞI STRATEJİ GELİŞTİRME BAŞKANI DOÇ. DR. AHMET KESİK – Faruk Bey...

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI STRATEJİ GELİŞTİRME DAİRE BAŞKANI FARUK GÖZÜBÜYÜK – Teşvik sistemi sadece tabii Maliye Bakanlığı tarafından...

REŞAT DOĞRU (Tokat) – Hayır, sizin konunuzla ilgili. Çeşitli bölgelerde çeşitli yatırımlar yapılacak, bunun içerisinde bilişimle ilgili yatırımlar da var, yani siz bilişimle ilgili olarak yapılan yatırımlarda işte KDV, ÖTV gibi şeylerin alınmaması veya desteklenmesi noktasında bu şekilde bir teşvik yaptınız mı, herhangi bir görüş ileri sürdünüz mü veyahut da genel manada, global manada o teşvik sistemini incelediniz mi? Onu söylemek istedim.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI STRATEJİ GELİŞTİRME DAİRE BAŞKANI FARUK GÖZÜBÜYÜK – Teşvik sistemi elbette bizim Bakanlığımızın da katkısıyla hazırlanmıştır ama münhasıran bilişim sektörüne yönelik sadece bu ihracat kapsamı çerçevesinde yer alan bir düzenleme var. Onun ötesinde vergi kanunlarımızda zaten hem yazılımsal anlamda hem de sunulan hizmetler anlamında özellikle teknoloji geliştirme bölgeleri, ar-ge destekleri anlamında zaten vergisel anlamda çok ciddi destekler var. Bu desteklerde yüzde yüz kurumlar vergisi veya gelir vergisi istisnası şeklinde olanlar var, istihdama yönelik olan destekler var. Bunların ötesinde, son teşvik paketiyle ilgili sadece biraz önce arz ettiğim husus var ama onun öncesinde zaten her kanun değişikliğinde mutlaka ar-ge'lere yönelik destekler gündeme gelmekte.

REŞAT DOĞRU (Tokat) – Şimdi efendim şöyle: Türkiye önümüzdeki dönemde yüzde 8 kalkınmayı hedefleyen bir ülke, yani şu anda Başbakan da açıkladı ve bunun da büyük bir kısmının bilişim sektöründe yapılacak olan yatırımlara bağlı olduğu ifade edilmeye çalışılıyor. Bence en önemli konunun başında herhâlde burası olsa gerek.

YILDIRIM M. RAMAZANOĞLU (Kahramanmaraş) – Ben orayı cevaplandırayım istersen Reşat Ağabey, bende taze bilgiler var; müsaade edersen.

Şimdi, öncelikle Sayın Doçent Doktor Ahmet Kesik Bey'e ve değerli heyetine teşekkür ediyorum.

Şimdi önce Reşat Ağabey'in sorduğu soruya cevapla başlayayım. Bu konuyla ilgili olarak Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımız bir beyanda bulundu, bir açıklamada bulundu. İnternet'le ilgili yatırımlarda beş yıl süreyle vergisiz bir teşvik, yani beş yıl süreyle vergi ödemeyecek İnternet alanında yatırım yapan firmalar. Bu İnternet'in önünü açmak anlamında böyle bir beyan. Tabii bununla ilgili arka plan çalışmaları mutlaka yapılacaktır ama ben belki bunun sadece İnternet'le değil de bilişim ana başlığı altında toplanacak tüm faaliyetleri içermesini daha çok temenni ederim, muhtemelen de öyle olacaktır. Biz de bu konudaki fikirlerimizi Sayın Bakanımıza tabii ki ileticeğiz ama Türkiye'nin neresinde olursa beş yıl süreyle tamamen vergisiz bir sistem öngörülüyor ve bu suretle bu bilişim sektörünün desteklenmesi, Türkiye'nin bir şekilde biraz daha ön plana geçmesi amaçlanıyor.

Ben, asıl bir başka şey aklıma takıldı da onu siz gelmişken sorayım dedim. Çek Yasası çıktı biliyorsunuz, Çek Yasası kapsamında tabii hapis cezası kalktı, buna mukabil bankalara şöyle bir sorumluluk getirildi: Çek kabul etmiş herhangi bir kişi bu çeki herhangi bir şekilde tahsil edemediği takdirde veya tahsile koyduğu takdirde burada bir problem çıkacak olursa eğer bu çek keşide eden kişinin mali durumu, bankacılık bilgileri ve sizden intikal edecek birtakım bilgilere ulaşabilmesi hususunda bazı hükümler var bu yasa da. Bu kapsamda siz özel bir çalışma yaptınız mı, böyle bir bilgi işlem noktasında karşılıklı data alışverişi bankalarla sizin aranızda veya bu mağdur kişi arasında olabilecek mi, olabilecekse bunun kapsamı ne olacak?

MALİYE BAKANLIĞI STRATEJİ GELİŞTİRME BAŞKANI DOÇ. DR. AHMET KESİK – Teşekkür ederim efendim.

MASAK olarak söyleyeceğimiz bir şey var mı bu konuda?

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI STRATEJİ GELİŞTİRME DAİRE BAŞKANI FARUK GÖZÜBÜYÜK – Bu konuda daha sonra bilgi arz edelim, şu anda hazır bilgimiz yok.

BAŞKAN – Peki, daha sonra yazılı alalım.

MALİYE BAKANLIĞI STRATEJİ GELİŞTİRME BAŞKANI DOÇ. DR. AHMET KESİK – Gelir İdaresi Başkanlığımız ve MASAK birlikte kısa bir bilgi notu size arz edelim bu konuda, çünkü bu daha çok Gelir İdaresinin görev alanına giriyor, onlarla birlikte onu size arz edelim.

BAŞKAN – Bir de rakamları pek göremedik, daha sonra göndereceğiniz bilgilerde kara parayla ilgili, mali suçlarla ilgili, kayıt dışılıkla ilgili Komisyon raporumuzda kullanabileceğimiz tarzda istatistiki bilgiler olursa çok memnun oluruz.

MALİYE BAKANLIĞI STRATEJİ GELİŞTİRME BAŞKANI DOÇ. DR. AHMET KESİK – Efendim, raporun ekinde tablolar olacak, onları hazırladık, onları raporla birlikte arz edeceğiz.

BAŞKAN – Bir de “Bilişim sektörü büyüsün.” diyoruz ya, dün mesela Adalet Bakanlığı bir sunum yaptı bize, orada mesela 60 bin kişiye hizmet verdiğini ifade ettiler ve bilişimle ilgili eleman sayısının artırılması gerektiğini söylediler. Herhâlde bir ölçek var, o ölçek herhâlde 10 bin kişiye ya da 5 bin kişiye 1 bilişim uzmanı gibi böyle bir rakamdan bahsettiler. Bilişimle ilgili konularda biraz daha fazla kadro tahsis edilmesini ifade ettiler. Belki bu yönüyle sizin Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü biraz daha ölçeği genişletebilir. Bilişimle ilgili elemanların istihdamını kolaylaştırabilir. 4/B’liler çalışıyormuş, onun sayısının da artırılması gerektiğini ifade ettiler. Belki Adalet Bakanlığının bu talebini size yazılı olarak da iletirsek o çerçevede bu sektörel büyüklüğü de bu şekilde büyütmüş olabiliriz.

MALİYE BAKANLIĞI STRATEJİ GELİŞTİRME BAŞKANI DOÇ. DR. AHMET KESİK – O anlamda, bilişim, bilgi işlem merkezleri belli bir kapasitenin üzerinde olan yerlerle orada çalışan uzmanlarla ilgili ücret konusunda bir kolaylık sağlandı. Belki onun da altını çizmek lazım. Yani belli bir büyüklüğün üzerinde bilgi işlemi olan kurumlarda burada çalışan bilgi işlem elemanlarına daha yüksek ücret ödenmesi anlamında bir kolaylık sağlandı ama malumunuz bilgi işlem merkezlerinde biz daha çok 4/B’li eleman çalıştırıyoruz. 4/B’li elemanlar kadrolu elemanlara göre sayıca daha çok çoğaltılabiliyor, daha çok Maliye Bakanlığına bu anlamda kolaylık sağlıyor, yani biz 4/B’li elemanlara daha sıcak bakıyoruz.

Bu anlamda, ben de notlarımı aldım, tabii Komisyonunda gelen sorular, temenni ve dilekleri de biz Sayın Bakanımızla paylaşarak bu anlamda bir politika değişikliğine ya da ilave birtakım düzenlemelere de gideceğiz. Bunu da bu kapsamda not olarak aldık.

BAŞKAN – Bir de Bakan Bey’e soracaksınız, iki tane daha konu söyleyeyim.

Yine arama konferansında özel iletişim vergilerinin yüksekliğinden bahis olundu. Özel iletişim vergisi düşerse bizim sektörel büyüklüğümüzün de artacağı ifade edildi.

Ayrıca, bunu İnternet medyası söyledi, bilmiyorum yazılı basın da aynı problemle karşı karşıya mı ama ajanslara haber aboneliği, işte mesela Anadolu Ajansına abone ve “Yüzde 18 KDV ödüyoruz.” dediler. Bu

yüzde 18'lik KDV'nin onlar "Yüzde 1 olsun." dedi ama belki yüzde 8'e da razı olabilirler; böyle bir KDV indirimi talepleri de var. Onu da notlarınıza alın. Şu anda tabii Strateji Geliştirme Başkanı olarak buna cevap vermeyebilirsiniz, belki vermemeniz daha doğru olur, özellikle olumsuz bir cevap verecekseniz şimdi vermemeniz daha da iyi olur Bakan Bey'e arz edecekseniz.

Çok teşekkür ediyoruz.

YILDIRIM M. RAMAZANOĞLU (Kahramanmaraş) – Dijital imza sizin bünyenizde kullanılmaya başlandı mı? Bir.

İkincisi de bir vatandaş TC kimlik numarası ve e-devlet şifresiyle kendi mali bilgilerine ulaşabilir mi?

MALİYE BAKANLIĞI STRATEJİ GELİŞTİRME BAŞKANI DOÇ. DR. AHMET KESİK – Efendim, birinci konuyla ilgili olarak dijital imza malumunuz tüm kamu idareleri Başbakanlık genelgesi kapsamında 2013 yılına kadar zaten dijital imzaya geçmek durumundalar. Biz de bunun altyapısını şu anda oluşturduk, kısa süre içinde evrak yönetim sistemleri, doküman yönetim sistemleri ve harcama süreç yönetimleriyle beraber, birlikte dijital imzaya da geçmiş bulunacağız.

Bu vatandaşın bilgi edinmesiyle ilgili, Faruk Bey, bu konuda siz mükelleflere yönelik ne söyleyeceksiniz?

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI STRATEJİ GELİŞTİRME DAİRE BAŞKANI FARUK GÖZÜBÜYÜK – Sayın Başkanım, VEDOP sistemiyle mükellefler kendilerine ilişkin olan tüm verilere rahatlıkla erişebilmeleri mümkün. Orada bir sorun yok. Ayrıca e-devlet kapısından da girip, VEDOP sisteminde yer alan temel bazı bilgiler de oraya aktarılmış durumda, o temel bazı bilgilere de girebilirler ama VEDOP sisteminde, yani bizim vergilemeye ilişkin kurmuş olduğumuz sistemde kendileriyle ilgili tüm bilgilere girip sorgulama imkânları var.

BAŞKAN – Erdal Bey, buyurun lütfen.

ERDAL AKSÜNGER (İzmir) – Birincisi ben VEDOP'la ilgili de bir iki konu soracağım. Tabii izleme programı sonuçta, öyle veya böyle hepsini kayıt altında tuttuğunuz bir proje. Bunun bir IAP taklidi gibi de duruyor bir taraftan VEDOP projesi ama şöyle bir şey soracağım: Bu analiz programları, arkadaşlarımız değerli bürokratlarımız da söyledi, dışarıdan gelen programlardan bazı analiz programları yapılmaya çalışıyor, açık kod kaynaklı mutlaka geliştirilecek bir analiz programına ihtiyacı olduğunu şahsen düşünüyorum. Mesela şöyle bir şey düşünün: VEDOP'un haricinde bir analiz programınız var mı, büyük bir analiz programı? Mesela Çek Yasası'ndan bahsedildi, Türkiye gerçekten bu noktada art niyetli bir sürü insanın cirit attığı bir yer. İyi niyetsiz bütün insanlar burada şu anda bütün ticari faaliyetleri sömürebilir bu şartlar altında. Adamın bir tane vergi numarası var normalde, ama devleti veya özel sektörde bir sürü kişiyi dolandırmış diyelim ki bunu çok rahatlıkla analiz programı içerisinde bulabiliyor musunuz, mesela böyle bir programınız var mı? Bu birinci sorum.

İkincisi şunu söyleyeceğim: Mesela altına uygulanan vergiler var, buradan baktığınızda bunu dijital bir programda takip ediyor musunuz diye merak ediyorum. Aynı şeye mesela bilişim sektöründe donanım tarafına baktığınızda kayıt dışını tetikleyen bir konu var orada. İşte içinde altın taşıyan mesela çok değerli donanımlar var. Mesela bunları o kapsamda, KDV kapsamında, uygulama kapsamında tutabilmekle ilgili

herhangi bir çalışmanız oldu mu? Yüzde 18 KDV uygulanıyor mesela oraya, altına başka türlü uygulanıyor. Altından daha değerli maddeler var içinde. Böyle bir analiz yaptınız mı bugüne kadar? Aslında bu küçükçük aletler 200-300-500 dolar tanesi, çok küçük aletler, altından daha değerli maddelerden yapılıyor ama ona yüzde 18 KDV uygulanıyor. Bence kayıt dışılığı çok tetikliyor orası. Daha önce ben bununla ilgili Ticaret Odasında da yazı yazmıştım. Bununla ilgili bir çalışma var mı?

MALİYE BAKANLIĞI STRATEJİ GELİŞTİRME BAŞKANI DOÇ. DR. AHMET KESİK – Efendim, izniniz olursa tabii gelir tarafıyla ilgili Faruk Bey... Sayın Vekilimiz üç dört soru sordu birbiriyle ilintili, gider tarafıyla ilgili “Analiz programı var mı?” diye sorduğunuz için bir iki hususun altını çizeyim.

Bizde gider tarafındaki programlarda birtakım kontrol noktaları koyuyoruz. Yani burada malum, programlarımızı kim kullanıyor? Kamu idareleri kullanıyor ya da bizim merkez ve taşra birimlerimiz kullanıyor. Örneğin, fazla mesai uygulamasıyla ilgili bir ödeme giriliyor ise ve fazla mesaiyle ilgili bir, iki, üç, dört kurallar var ise biz onu sistem üzerine yerleştiriyoruz ve yanlış uygulamaları sistem otomatik olarak reddediyor. Örneğin Pazar günü fazla mesai yapılmaz ama siz sisteme cetvellerle, birtakım tahakkuk belgeleriyle Pazar günü bir fazla mesai bilgisi girmiş iseniz sistem bunu otomatik olarak reddediyor. Bu çok spesifik bir örnek ama bununla ilgili onlarca, yüzlerce bizim birtakım kontrol unsurlarımız var, analiz unsurlarımız var. O, aynı zamanda sistem bizi uyarıyor ama vergi tarafıyla ilgili tabii olay çok daha geniş kapsamlı ve önemli. Faruk Bey birkaç cümleyle onları izah etsin.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI STRATEJİ GELİŞTİRME DAİRE BAŞKANI FARUK GÖZÜBÜYÜK – Sayın Başkanım, bu analiz programlarıyla ilgili söylediğiniz endişe Gelir İdaresi tarafından da paylaşıyor, yani dışarıya bağımlı olması, açık kod kaynaklı olması vesaire konuları. Analiz programları yapılırken özellikle sahte fatura veya risk programları veya sektörel değerlendirmeler yapılırken şu anda katma değer vergisi iadesine ilişkin analiz programı doksan dokuz tane ayrı kaynaktan beslenen bir program. Bunun bazı verileri kendi içsel bünyemizden alıyoruz, vergi dairesinin üretmiş olduğu verilerden alıyoruz, bazılarını gümrükten alıyoruz, bazılarını SGK’dan alıyoruz, bazılarını nakit akışına yönelik olarak alıyoruz; bankalardan, bankalardaki nakit hareketleri, bankalardaki çek bilgisi, bankalarda bulunan menkul kıymetlerin hareketlerini vesair almak suretiyle kullanıyoruz. Spesifik olarak sorduğunuz karşılıksız çekle ilgili şu anda yanıltıcı bilgi vermemek için net bir şey söyleyemiyorum ama hatırladığım kadarıyla Merkez Bankasından da karşılıksız çek bilgileri alınıyor ama bu bilgiyi teyit etmem lazım, daha sonra yazılı olarak arz edebiliriz.

Kayıt dışı noktasında özellikle bilişim sektöründe donanım noktasında ithal kaynaklı ciddi bir sıkıntı var. O, sektör temsilcileri tarafından da bize iletiliyor. Katma değer vergisi oranının yüksekliği aynı şekilde iletiliyor ama bu konuda tamamen gelir kaynaklı, gelir endişeli yaklaşımlar söz konusu. Bu sektör tarafından bize iletiliyor ama henüz çözüm noktasında, katma değer vergisi indirimi noktasında bir irade oluşmuş değil ama teknik anlamda çalışmalarımız var.

ERDAL AKSÜNGER (İzmir) – Ben bir kelime eklemek istiyorum, bunu da ben söyledim, şundan dolayı: Türkiye’de yazılım tarafını ayrı değerlendirmek lazım, donanım tarafını ayrı değerlendirmek lazım mali açıdan da baktığınızda ama Türkiye’de bu sektörün, donanım sektörünün gelişmesi dışarıdan ithal edilen mesela herhangi bir bilgisayarla aynı pozisyonda aynı vergi uygulanıyor dışarıdan gelene ama içeride üretilenle ilgili

bir avantaj olmuyor zaten öyle baktığınız zaman. O zaman iş gücü ithal etmiş oluyorsunuz öyle baktığınızda. Bunlardan bir tanesi işte temelde söylediğimiz konulardan da çıkıyor. Orada getirdiğiniz küçük işlecilerin, şunların, bunların içinde özellikle içinde çok kıymetli madenler bulunduran -bir tarafında da o var çünkü- ürüne bakıyorsunuz yüzde 18 KDV uygulamış oluyorsunuz, artı vergi uyguluyorsunuz ama altının ithalatında öyle bir şey uygulamıyorsunuz. O zaman, zaten donanım tarafında dışarıdan bitmiş ürün getirmeyi teşvik ediyor, dışarıdan bitmiş ürün getirirse adam o zaman dışarıda daha ucuza satın aldığı için iş gücü de ithal etmiş oluyor. Avrupa'dan ithal ediliyor çünkü, yani Almanya'dan veya İrlanda'dan geliyor zaten bir vesileyle. İçerideki daha dezavantajlı durumu geçmiş oluyor öyle olunca. Bunu daha önce de anlattım ben.

DOÇ. DR. AHMET KESİK – Efendim, son olarak bir hususun altını çizmek istiyorum: Malumunuz, Çin'de “Lenovo” diye bir bilgisayar şirketi kuruldu. Bu, sanıyorum beş yıllık bir mazisi var.

ERDAL AKSÜNGER (İzmir) – Dokuz yıl.

DOÇ. DR. AHMET KESİK – Dokuz mu?

İlk etapta IBM'le birtakım iş birliklerine girdi bu şirket ve bugün itibarıyla, benim geçen yılki verilerle biliyorum, 20 milyar dolarlık bir değere sahip idi bu şirket. Eminim, şu anda 30 milyar doların üzerine çıkmıştır çünkü çok hızlı büyüyor. Ben burada Sayın Başkanım, ilk başta soruya cevap mahiyetinde ben şunu arz etmek istiyorum: Bizim yerli yazılım şirketlerimizin dışarıya yazılımları ihraç noktasında birtakım sorunları var, bunun ürün olarak kabul edilmesinde birtakım sorunlar var ama aynı zamanda, birtakım iş birliklerinin de mutlaka bu şirketlerin, bu yazılım şirketlerinin düşünebiliyor olması lazım ve bizde genelde bu yazılımlar lokal kalıyor, daha geniş kesimlere bunu “mass production” dediğimiz geniş kesimlere biz bunları yaygınlaştıramıyoruz ve şimdi, Kore'de merkezî bir harcama yazılım sistemi yaptılar ve bunu hızla diğer ülkelere satıyorlar, diğer ülkelere yaygınlaştırıyorlar ve ülkeler ciddi anlamda bunu talep ediyor ama şimdi biz kendi oluşturduğumuz yazılımlara, kendi yaptığımız yazılımlara baktığımız zaman Kore'nin yaptığı yazılımdan hiç de geri kalır yanı yok. Yani arz etmek istediğim şey, biraz meseleyi geniş kesimlere yaygınlaştırma noktasında düşünmek lazım. İkincisi, iş birliği noktalarını mutlaka değerlendirmek lazım, uluslararası markalarla da iş birliğini mutlaka düşünmek lazım. Bugün, bir elektrikli pil üretimi meselesinde bir yabancı şirketle bir başka lokal şirket bir ülkeden, gidip Mısır'da bir lokal şirketle yatırım yapma yoluna girdiler ve beş yıl içinde bunlar pil üretecekler. Yani burada ben özellikle bu uluslararası iş birliklerinin, uluslararası markalarla birtakım yakın çalışma ortamlarının da önemini vurgulamak istiyorum ki, bizzat biz kendi tarafımızda az önce, Kore örneğinde olduğu gibi, biz bunu yaşıyoruz. Amerika'dan benzeri firmalar geldi. Amerikan Hükûmeti tarafından geliştirilen, Amerikan Ulaştırma Bakanlığı tarafından geliştirilen yazılımları bize satmaya geldiler ama bizdeki çalışmaları gördükten sonra yani bunu mübalağa olsun diye söylemiyorum, “Bizim size satacak bir ürünümüz yok, bizim sizden öğreneceğimiz çeşitli hususlar var.” diye bunu burada bulunan 2-3 arkadaşımız bunu şahittir ve gelen kişi de John Spicer diye eski Başkanın bilişim danışmanı, şu anda bu yazılımı geliştirip dünyaya pazarlayan kişi olarak söylemek istiyorum ve bir hafta da bizimle birlikte kaldı, bizimle birlikte çalıştı bu arkadaş. Bunun da altını naçizane, kendi görüşlerim olarak arz etmek isterim.

BAŞKAN – Yani o zaman, sizin kullandığınız ürünün üreticilerine de şunu söylemeniz lazım, bu bize söylediğiniz ifadeyi: “Bakın, böyle bir diyalogumuz da oldu. Lütfen, onlar nereye gidiyorsa siz de gidin, sizin

daha öne çıkma ihtimaliniz olabilir.” demek lazım. Biz, tabii, klasik eskiden yerli malı haftası yapardık ama şimdi, bilişimde falan yerli malı haftası gibi bir şeyi yapamayız, bunu yapmanın çok doğru olmadığı kanaatindeyim şundan dolayı: Yani siz yerli malı haftası yaptığınız zaman bir başkası diyecek ki. “Bizim de yerli malımız. O zaman da herkes kendi malını kullansın.” falan gibi hâlbuki siz kendi kullanmayı öngörebildiğiniz veya kullanmaktan memnuniyet duyduğunuz ürünleri başka ülkelerde de kullanılabilir hâle getirirseniz o zaman ekonomiye bir katkı oluyor, yani ihracatımız. Hatta, geçen, Mehmet bir şey söyledi “Bizim petrolümüz yok ama biz bilişimle bu cari açığı halledebiliriz, cari açık problemini çözebiliriz.” dedi. O zaman belki böyle küçük küçük adımlarla o problemi de çözebiliriz diye düşünüyorum.

DOÇ. DR. AHMET KESİK – Bir ekleme yapacağım.

Sektörün sorunlarını ben aslında dile getirmiştım çok önceden, iki üç ay önce. Doğrusu da o gerçekten, devlet kapısında Türk yazılımcıları çok ciddi eziyet çekiyorlar, inanılmaz bir eziyet çekiyorlar. Bunu üç dört ay önce Mediste de dile getirdim birkaç kere. Burası da bizim için şans oldu sektör için. Çok önemli bence.

BAŞKAN – Bunu vurgulayacağız.

BDDK’ dan sunum alacağız.

Sayın Varlı sunum yapacak.

Buyurun efendim.

BDDK BİLGİ YÖNETİMİ DAİRE BAŞKANI AHMET TÜRKAY VARLI – Öncelikle Komisyona ve üyelerine bizi, kurumumuzu ve bilişim, İnternet alanındaki pozisyonumuzu sunma fırsatı verdiği için çok teşekkür ederim.

Malumunuz, BDDK kuruluş anından itibaren ciddi sıkıntılarla karşılaştı fakat bunun önünde aşılması için atılan çabalar ülkemizi ve bankacılık sistemini malum noktaya taşıdı. Kurumumuzun temel sorumlulukları içerisinde tasarruf sahiplerine karşı ciddi sorumluluklarımız var, finans sisteminin istikrarlı ve güvenli biçimde ve rekabet gücüne açık biçimde çalışmasıyla alakalı ciddi sorumluluklar var. Bizler de bunlarla alakalı olarak ciddi çalışmaları içerisinde bulunuyoruz. Açıkçası, kurumumuzun karşı karşıya olduğu ve gözlediği sorunların başında finansal bilgiyle alakalı ciddi sıkıntılar vardı geçmişle bugünü karşılaştırdığımızda özellikle. Bugün için, kurumumuza akan finansal data sayısını hem denetsel ihtiyaçlar hem de kamuoyundan gelen ihtiyaçlar çerçevesinde şekillendirerek yaklaşık ayda 14 bin adet kurumumuza bilgi akacak şekilde tasarladık ve bunların gelişinde hem iç kontrol anlamında hem de dataların çapraz kontrolleri anlamında işte 7 bin adet iç kontrol, 12 bin adet civarında da bir çapraz kontrol çalıştırarak kurumumuzda doğru ve sağlıklı bir bilginin olmasını sağlıyoruz ki burada vurgulamaya çalıştığım en önemli şey, kamuoyuyla paylaştığımız ve onların çeşitli karar almaları için sunduğumuz bilgilerle kurumun kendi karar süreçlerinde kullandığı bilgilerin aynı olması hususu ki, bu çok önemli. Bir tane veri tabanı üzerinden tüm değerlendirmeler gerçekleştiriliyor. Kurum içerisinde pek çok uygulama geliştirdik ve bunların tamamını da kendi yazılım elemanlarımız aracılığıyla sağlandı, dışarıdan hiçbir destek almadık hem data alışverişi konusunda olsun hem de içeride yazılım geliştirme konusunda olsun. Alınan datanın etkin ve verimli kullanılması ve görevimizin layıkıyla yapılması hususunda ciddi ürünler var.

Ben bunların üzerinde çok fazla durmayacağım, daha çok, sizin de değindiğiniz noktalarda, fırsatlar ve riskler konusuna da zaman bırakmak istiyorum.

Bizim, kamuoyu açısından özellikle paylaştığımız ürünler, kamuoyunun bankacılık hizmetlerini alırken doğru kararlar vermelerine ve kendisi açısından en uygun hizmeti uygun bankadan alması noktasında bilgi sunmaya dönük. Bunun açısından web sayfamızda hem karar alıcılar açısından çok yaygın biçimde kullanılan filtering uygulamamız var. Bu coğrafi anlamda bankacılık çatısını birleştiren uygulama. Haftalık ve günlük data var ki, özellikle ben günlük data konusunda alçakgönüllülük yapmayacağım çünkü dünyada en azından benzeri bir uygulama olmadığını rahatlıkla söyleyebilirim. Yani üç gün içinde biz, sektörün çok detaylı bilanço bilgilerini kamuoyuyla paylaşır hâle gelebiliyoruz ki bu sayede karar vericiler, dedikodu anlamında, yanlış ve kulaktan dolma bilgilerle değil resmî ve gerçek bilgilerle donatılmış oluyor. Ürün ve hizmet ücretleri uygulamamız sayesinde de banka müşterileri en uygun maliyetle hangi hizmeti hangi bankadan alabilirim konusunda karar verebiliyor ve kredi kartlarıyla alakalı ayrıntılı bilgi sunan ürünlerimiz var, aylık bültenimiz var.

Bu ürünlerin ötesinde, ben zaman konusunda sıkıntı yaşamamak bakımından bazı fırsat ve risklerle alakalı başlıklara değinmek istiyorum. Bizim 2010 yılı içerisinde çıkardığımız bir düzenleme ile bankaların ki, biliyorsunuz, bankacılık sistemimizde de oldukça fazla yabancı banka ağırlığı da var. Onların bilgi sistemleri unsurlarını “birincil” ve “ikincil sistem” diye tanımladık. Yani günlük faaliyetlerinde doğrudan yararlandıkları yazılım ve donanım unsurlarıyla bunların birinci seviyedeki yedeklerini “ikincil sistem” diye tanımlıyoruz. Bunların Türkiye’de konuşlandırılması, Türkiye’de bulunmasıyla alakalı, bu yerli bilişim florasının diyeyim, hem donanım hem yazılım ve insan gücü bakımından korunması ve geliştirilmesi noktasında çok ciddi bir stratejik karardı çünkü zaman zaman bazı yabancı bankalarımız globalleşme çerçevesinde ve maliyet avantajı için Türkiye’de satın aldıkları bir bankanın altyapısını yurt dışındaki merkezden yönetme şeklinde etkisizleştirme yoluna gidebiliyorlardı ancak bu karar sayesinde bunun önüne geçilmiş oldu. Mayıs ayı itibarıyla da bunun deadline’ı bitti ve tüm bankalarımız artık Türkiye’deki kaynakları üzerinden Türkiye’deki müşterilerine hizmet sunar vaziyettedirler ama isterlerse üçüncü ve dördüncü seviyede birtakım bilişim noktalarında yedekleme yapma şansları var, onları tamamen de dışarıya kapatmadık.

İstanbul finans merkezi konusu bir başka fırsat noktası. Bu özellikle fiziksel olarak da en azından belli kamu kurumları açısından, kamu bankaları ve kurumları açısından bir fiziksel yoğunlaşmayı da sağlıyor. Ben, hem o fiziksel ortamda hem de az önce Maliye temsilcisi arkadaşlarımızın söylediğine paralel olacak, Bulut Bilişimin bu anlamda çok önemli bir fırsat sağlayacağını düşünüyorum çünkü her kurumun kendi data center’ını, veri işlem merkezini, bilgi sistem odasını fiziksel olarak inşa etmesi gibi durumlar çok ciddi maliyetler getirebilir. Bunun en azından orada fiziksel olarak bulunacak kurumların aynı fiziksel ortamdan yararlanması, birinci seviyede fiziksel ortamdan yararlanması ama belki ileri aşamada çünkü Bulut Bilişim bu fırsatları sağlayacak. Aynı donanımları da sağlaması noktasında birtakım maliyet avantajı kamusal anlamda çok ciddi maliyet avantajı sağlayacak çözümler doğabilir.

Bir başka fırsat konusu da bizim bankalarla alakalı Destek Hizmetleri Yönetmeliği’nde yaptığımız değişiklik oldu. Geçmişte bankaların birtakım faaliyetlerini dışarıdan hizmet almak suretiyle

gerçekleştirmelerinin önü biraz daha kapalıydı ancak yönetmelik değişikliğiyle bankalar her türlü bilgi sistemi faaliyetlerini isterlerse outsource edebilecekler ama bu outsource konusunda da mutlaka yerle outsource şirketlerini kullanmaları konusunda bir tavrımız var stratejik anlamda. Bu yerli bilişim ortamının, sektörünün gelişmesi konusunda ciddi fırsatlar yaratacaktır diye düşünüyorum.

Kayıt dışı konusunda biz de aslında bir paydaşız. O liste içerisinde bizim de olmamız söz konusu çünkü POS'larla yazarkasa ilişkisini kurma noktasında... Yazarkasa Maliyenin alanı, POS BDDK'nın alanı. POS'taki data güvenliği bizim için çok önemli. Müşteri kartlarının kopyalanmasıyla alakalı, belki arkadaşım birazdan söyleyecek. Kart bilgilerinin kopyalanması konusu çok ciddi sıkıntılar yarattı, biz de o noktadan sonra "Kredi kartı sadece POS cihazlarında kullanılabilir." şeklinde düzenlememizi geliştirdik ancak kayıt dışı ekonominin önlenmesi anlamındaki çalışmanın ve bu noktadaki kart kullanımının yaygınlaştırılması ve büyütülmesi konusunda makul güvenliğin artırılması konusunda çalışmalarımız var.

Ben sözü burada bırakacağım, sonrasında sorular bölümünde belki daha detaylı gideriz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Buyurun Sayın Cerit.

BDDK BİLGİ YÖNETİMİ DAİRESİ BAŞUZMANI MUHAMMET CERİT – Dairemizin görev alanı, bankacılıkta bilgi sistemleri denetimi. Bilgi sistemleri denetimi dünyada da Türkiye'de de kötü olaylar sonunda ortaya çıkan bir durum Amerika'da Enron işte 60 milyar dolarlık bir kamu zararından sonra böyle bir ihtiyaç ortaya çıktı. Bizde de İmar Bankası vakasını yaşadıkten sonra bilgi sistemlerinin denetlenmesi, bir zapturapt altına alınması, bir mevzuata tabi olması gerektiği ortaya çıktı. Bundan hareketle, kurumumuz 2006 yılında "İlkeler Tebliği" adında bir yönetmelik çıkardı. Bu yönetmelik kapsamında bankaların bilgi sistemlerinin denetlenmesi bağımsız denetim firmaları tarafından, paralelinde kurum bünyesindeki bilgi sistemleri denetim elemanları tarafından bankaların ayrı bir bakış açısıyla denetlenmesi gündeme geldi. 2011 yılı sonunda bankalar altıncı dönem itibarıyla denetlenmiş duruma geldi.

Bilgi sistemleri denetiminde temel, ilk bakıştaki bakış açımız şuydu: Finansal veri üretiminde kullanılan sistem ve süreçlerin ve bunların altındaki iç kontrollerin işleyişinin doğruluğunu rapora bağlamasıydı ki, yani bize gelen bilgilerin doğru olduğunu biz teyit edebilelim ki bankanın kurum içinde izlenmesi de doğru bir hâl alsın. Bilgi sistemleri denetiminde iki tane kapsamımız var: Bir, genel IT'ye odaklanan bilgi sistemleri denetimi dediğimiz bilgi sistemleri süreçlerine ilişkin; ikincisi, bankacılık süreçlerine. Örneğin, banka mevduat veya kredi kartı süreçlerini nasıl yönetiyor? Hangi kontrol noktaları mevcut? Bunlar da her yıl denetleniyor. 2011 yılında bu mevzuat yükümlülüğüne ek olarak bankaların yönetim beyanı adı altında ek bir yükümlülük daha geldi. Bu da banka yönetimi, yani yönetim kurulu bankasının iç kontrollerinin hangi düzeyde yeterli olduğunu bir raporla bağımsız denetçisine sunma yükümlülüğü ortaya çıktı. Bizim bilgi sistemleri yönetimi düzenleyici mevzuatımız, Bankacılık Kanunu altında, az önce Ahmet Bey'in bahsettiği Destek Hizmetleri Yönetmeliği var. Yani bankaların işlerini yaparken tüm IT bileşenlerini outsource etmesi, diğer tarafta 2007'de çıkan İlkeler Tebliği'miz. Yani bankalar, bilgi sistemlerini yönetirken güvenliği, erişilebilirliği gibi konuları nasıl ele alacaklarını ele alan ve 1/1/2010'da bankaların zorunlu olarak uymaya başladığı konu. Bu aradaki iki-üç senelik süre bankalara geçiş süresi olarak verildi. Diğer bir yönetmeliğimiz de Bankaların İç Sistemleri

Hakkındaki Yönetmelik. Bu da bankaların birincil sistem dediğimiz verileriyle beraber, ikincil sistemlerini nasıl handle etmeleri gerektiği, bu verileri nerede tutmaları gerektiğini adresleyen bir yapı.

Kısaca, bizi “ilkeler tebliği” diye adlandırdığımız bilgi sistemleri mevzuatında neler var? Banka güvenlik kontrol süreçlerini nasıl tesis edecek? Kimlik doğrulama mekanizmasını nasıl ortaya koyacak? Bir müşterinin yaptığı işlemle alakalı inkâr edememe, sorumluluk atamama rolünü nasıl yerine getirecek? Yetkilendirme işlemleri nasıl olacak? İşlemlerdeki, kayıtlardaki veri bütünlüğü nasıl olacak? Yapılan her işlemin “denetim yüzü” dediğimiz bütün başlangıcından sonuna kadar gerçekleşen tüm olayları nasıl kayıt altına alacak? İş sürekliliği için İstanbul’da, Allah göstermesin, bir deprem olduğunda banka herhangi bir kesintiye uğramadan faaliyetlerine nasıl devam edebileceğiyle alakalı, ayrıca İnternet bankacılığı ATM konularında güvenli adreste mevzuat başlıklarımız var.

Burada, teknolojiyle ilgili olarak en çok kullandığımız ATM’ler, kredi kartları ve e-ticaret. Kredi kartı sayımız 52 milyon civarında Türkiye’de. 2011 yılı itibarıyla yaklaşık 300 milyar dolarlık bir işlem hacmine sahip. E-ticaret yaklaşık 23 milyar dolar civarında. ATM sayımız 33 binlerde, banka kartı sayımız 85 milyonlarda. Buna benzer sayıda, POS sayımız 2 milyon civarında. Bir iş yerine düşen ortalama POS sayısı 1,6 gibi.

Kredi kartı kullanımının geçmişten günümüze şeyini izlersek, bir doğrusal artış şeklinde devam ediyor, şu an 300 milyar dolarda. 2008-2009’da dünyada yaşanan krizden dolayı bir hafif yavaşlama var ama ondan sonra genel ivmesi aynı şekilde devam ediyor durumda. E-ticaret kullanımı ise bunun aksine, eksponansiyel bir şekilde artıyor. 2005’lerde 1,4’lerdeyken şu an yaklaşık bunun 16-17 katı, 23 milyar dolara gelmiş durumda, önümüzdeki senelerde bu artışın devam edeceği öngörülüyor. İnternet bankacılığının Türkiye’deki aktif müşteri sayısı 9,3 milyon olarak adreslenmiş durumda, toplam işlem hacmi de İnternet üzerinden gerçekleşen 321 milyar dolayında. Bu 9,3 milyonun yaklaşık 800 bin kişisi kurumsal müşteriler, geri kalan bireysel müşteri diye adlandırdığımız. İnternet bankacılığından ayrışma olarak yeni bir trend de mobil bankacılıkta. Bu 9,3 milyon kişinin 555 bini şu an aktif olarak mobil cihazlar üzerinden İnternet bankacılığını kullanıyor durumda. Aynı şekilde telefon bankacılığı ve çağrı merkezlerinden de benzer işlemler gerçekleşiyor. Buradaki işlem hacmi de 2012’ nin ilk çeyreği için 4 milyar TL olarak adreslendiriliyor.

Bu mevzuatımızın çıkmasıyla beraber engellemeye çalıştığımız olaylardan birisi de tabii ki gerçekleşen sahtecilik olaylarının azalmasıydı. 2011 yılı itibarıyla toplam 300 milyar dolar içinde 14 milyon TL gibi bir sahtecilik olayı gerçekleşmiş durumunda. Bunun en büyük kısmı e-ticarette, geri kalanı kayıp çalıntı, sahte kart, sahte başvuru ve diğer şeklinde gidiyor. Ahmet Bey’in de az önce bahsettiği, kredi kartları daha önce POS’ la beraber başka cihazlar üzerinden de geçirilebiliyordu. GİMA vakasında yaşadığımız gibi, GİMA hem POS’ tan hem de kendi yazarkasasından geçirerek kredi kartı bilgilerini kendi sisteminde tutuyordu. Daha sonra GİMA sisteminden bu bilgiler çalındığı için artık hiçbir şekilde kredi kartı bilgileri POS hariç hiçbir cihazdan şu an geçirilemez durumda. Sahtecilik oranları, kredi kartı, e-ticarette durumunu gösterecek olursak: 2008’ den 2011’ e geldiğimizde işte e-ticarette yüz binde 86’ lardan yüz binde 40’ lara düşmüş durumda. Yani bu sahtecilik oranı bizim kolluk kuvvetleriyle, BTK’yla ve diğer kurumlarla münferit belli periyotlarda yaptığımız toplantılarda sahteciliğin trendini özellikle KOM kaçakçılık organize mücadele ekiplerinden senede en az bir

defa olmak üzere yapılan toplantılarda şu an sahtekârların hangi alana yöneldiği, İnternet bankacılığında hangi noktada, kredi kartında nerede, POS' ta nerede? Burada ne gibi önlemler almamız gerektiği konusunda bazı fikir teatisinden sonra mevcut mevzuatlarımızda değişikliklerimizi gerçekleştirerek bu oranı olabildiğince aşağıda tutmaya çalışıyoruz.

Aynı şekilde, Banka Kartları ve Kredi Kartları Yönetmeliği'miz var. Bizim daha önce olmayan Chip&Pin uygulaması ülkede devreye girdi, sanal POS'larda 3D securitiy dediğimiz, yani siz İnternette bir alışveriş yaptığınızda cep telefonunuza doğrulama mesajının gelmesi gibi bir güncellememiz var. Burada bir tane videomuz var. Bu video, ATM dolandırıcılığı nasıl yapılıyor Türkiye'de, bunu gösteriyor. Burada işte üst tarafa ayrı bir aparat koyuyorlar. Bu aparatla sizin yaptığınız izliyorlar. Bu da aynı şekilde yine ATM tuşları üzerinde bir aparat var, oradan hepsini kaydediyorlar ve kart yuvasına ayrı bir yuva takıyorlar ve buradan sizin kartınızla alakalı tüm bilgilerinizi alarak bunları çoğaltıp daha sonra bunu başka yerlerde kullanıyorlar. Yukarıda şekillerde de şu ilk şekilde mesela sizin hangi tuşlara bastığınızı sırayla termal kameralar vasıtasıyla izleyebiliyorlar. Bizim İlkeler Tebliği'nde ve diğer yönetmeliklerde bu tip olanakların olmasını engellemek adına koymuş olduğumuz hususlar var, bunlar da çok yakından takip ediliyor şu an bankalarda. Genel olarak müşterilerin... Bizim tebliği çıkarmadaki birinci hedefimiz, müşterilerin bilgilendirilmesi ve onların farkındalığının artırılmasıydı. Siz her ne kadar güvenlik sisteminizi çok güçlü kursanız da müşteriniz eğer şifresini bir yere yazıyorsa, atıyorum, şifresini kendi doğum yılı olarak belirliyorsa bunlar çok ciddi güvenlik zafiyetleri. Bunların olmaması için bankaların müşterilerini gerek İnternetlerinde gerekse sözleşmelerinde uyarması için tebliğde gerekli maddelerimiz var. İkinci bizim, hatırlayacağınız gibi, bankalarda artık iki bileşenli kimlik doğrulamaya geçildi. Bu ne demek? Bir, sizin kendi bilginiz, iki, şu an yüzde 95 oranında kullanılan cep telefonuna gelen SMS'ler. Bu mevzuat dolayısıyla zorunlu hâle geldi. Az önce, ATM'deki cihazlara ek cihaz yerleştirmenin önleyici tedbirlerinin alınması yine tebliğde gelen bir şeydi. Müşteri bilgilerinin gizliliği ve bilgilerde tüm erişimlerin kayıtlarının tutulması da bizim yönetmeliklerle bankalara getirdiğimiz zorunluluklar. Yani atıyorum, birisi benim bir bankadaki kredi hareketimi ya da mevduat hareketimi sorguluyorsa, sorgulasa dahi bu bankadan istediğimizde rahatlıkla erişebileceğimiz bir bilgi.

Diğer bir husus da: İnternet bankacılığında ikincil bileşen olarak SMS. Yani operatörler üzerinden gelen SMS'leri kimlik doğrulama mekanizması olarak kullandık. Burada da sahtekârlar şu alana yönelmişti: Sahte kimliklerle sizin adınıza gidip sim kart çıkartıyorlardı. Bu çıkarttıkları sim kartlarıyla da anında İnternette işlemi yapıp sizin hesabınızı boşaltıyorlardı. Bu sim kart kopyalamayla alakalı olayların önüne geçmek için gerek operatörlerle gerek BTK'yla yapılan çalışmalarda, orada da birtakım önlemlerin alınması, sim kart değişikliğinde o kullanıcıdan geri bildirim alınmadan SMS mesajı gitmemesi için gerekli tedbirler şu an alınmış durumda. İlkeler Tebliği'ne bankalar uyumlu geldikten sonra, İlkeler Tebliği'nin bir maddesi de bankaların asgari olarak yılda bir kere sistemlerine "sızma testi" dediğimiz testlere tabi tutması. Bu ne demek? Dışarıdan, hacker gibi, tüm sistemlerini, dışa açık sistemlerini bankanın hangi detayına kadar girilebiliyor, hangi verileri görebiliyor? Bu sistem sızma testlerine tabi tutmaları öngörülüyordu. Biz, ilk olarak geçen sene TÜBİTAK'la beraber, yani biz, tüm bankalar, TÜBİTAK eliyle tek elden ve ciddi bir şekilde yapılsın diye yola çıkıldı. TÜBİTAK bir sene içinde yetişmesi mümkün olmadı, büyük bir kısmı TÜBİTAK tarafından, bazıları da

başka servis sağlayıcılar tarafından yapıldı. Akabinde, bu sene de benzer bir şekilde bütün bankaların yaptığı sızma testlerinin asgari hangi şartları taşıması gerektiği hususunda ayrı bir ek mevzuat çalışmamız var şu an. Bu sızma testleri sayesinde banka sistemlerindeki açıkların kapatılması ve buradaki açıklar da kurumumuz tarafından yakın bir şekilde takip ediliyor. Takdir edersiniz ki finans sistemi en önemli sistemlerden birisi. Yani artık günümüzde savaşlar siber savaş olarak geçiyor. Yani tüm bankaların sistemini göçertecek finansal hareketi durduracak beş dakikalık bir saldırı bile Türkiye ekonomisine çok büyük bir zarar verecek. Bizim bu konuda... Biz tamam, bankalar tarafında gerekli tedbirleri almayı almaya çalışıyoruz, sızma testleri uyguluyoruz, güvenlik önlemleri alıyoruz, diğer tarafta da vatandaşımızı ta çocuklukta başlayıp da öğreniminin sonuna kadar bilinçlendirmemiz gerekiyor. Yani güvenlik nedir? Bankacılık uygulamasında bir kredi kartı nedir? ATM nedir? Buralarda biz nasıl davranmalıyız ki sahtekârların önünü biraz daha daratalım? diye. Bununla alakalı Amerika'da güzel örnekler var, Federal reserve education diye; çocukların her yaşına uygun, kimilerine oyunla, kimilerine animasyonlarla birtakım şeyler anlatılıyor.

BDDK BİLGİ YÖNETİMİ DAİRE BAŞKANI AHMET TÜRKAY VARLI – Keşke biz burada kendi sayfamızı gösterebilecek olsaydık. Yani maalesef bu konu millî eğitim müfredatına ilköğretim çağından itibaren liseyi bitirinceye kadarki dönemde video olarak, konuşmalar olarak, sunumlar biçiminde, görsel oyunlar biçiminde olabilir, farklı şekilde çocukların bankacılığa, paraya, İnternet kullanımına dönük farkındalıklarını, risklerini, kendi sorumluluklarını anlamalarını ve bilmelerin sağlayacak materyallerle donatabilsek. Bizim bir sonraki slaytta da arkadaşımız gösterecek.

BAŞKAN – Çocuklar için portal açın. Geçen onu önerdik. Yani kamu kurumları bir tane portal açabilir diye söyledik ama siz bir portal açın başlatın bence.

BDDK BİLGİ YÖNETİMİ DAİRE BAŞKANI AHMET TÜRKAY VARLI – Biraz profesyonelce bakmak gerekiyor.

BAŞKAN – Bence çocuk portalı açın ama çocukları çocuk gibi görmeyin. Yani öyle gören kamu kurumları var. Mesela, oyun çağı çocukları falan gibi. Çocuk bir bireydir, yaşı daha küçük olan bir bireydir. Bence o şekilde bir portal açın ve öncülük yapın mesela BDDK olarak.

BDDK BİLGİ YÖNETİMİ DAİRE BAŞKANI AHMET TÜRKAY VARLI – Kastım şeydi açıkçası, çocukların algı seviyesine ve eğitim gelişimine paralel olarak farklı seviyelerde detaylandırılmış materyaller sunmaktı ama bu konuda belki başka çalışmalar da yapılabilir son slaytta olduğu gibi. Belki bir program vasıtasıyla yaygın eğitim dönemindeki çocuklarımızın banka şubelerini ziyaret etmeleri veya banka yöneticileri, şube yöneticilerinin de okullara belli program çerçevesinde ve eğitim materyali ile birlikte sunum için, tanıtım için gitmelerini sağlamak olabilir. Tabii, bu bir pazarlama noktasına dönmek kaydıyla, pazarlama biçimine dönmek kaydıyla eğitsel amaçlı bir faaliyete dönüşebilir diye düşünüyoruz.

Teşekkür ederiz.

BAŞKAN – Uygun görürseniz, Merkez Bankasını da dinleyelim yani BDDK, Merkez Bankası birlikte tartışalım olur mu?

Sayın Öztürk, Merkez Bankası Bilgi Teknolojileri Genel Müdürü.

Çok teşekkür ediyoruz Sayın Cerit, Sayın Varlı.

Buyurun efendim.

TCMB BİLGİ TEKNOLOJİLERİ GENEL MÜDÜRÜ ÖMER ÖZTÜRK – Teşekkür ederim Başkanım.

Sayın Başkan, Komisyonumuzun değerli üyeleri; Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası adına Komisyonunuzda bulunmaktan, davet edilmekten memnuniyet duyduğumuzu özellikle belirtmek istiyorum ve hepinizi, heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün üç önemli kurum olarak önemli bir nokta üzerinde tartışmalarımızı sürdürüyor olacağız. Ben de elimden geldiği ölçüde bilişim teknolojilerinin ve bu çerçevede sektörün, vatandaşların bulardan etkilenişinin ekonomiye yönelik etkilerinin nasıl olacağına dair bilgileri sizlere kısa süre içerisinde sunmaya gayret göstereceğim.

Biliyorum ki birkaç zamandır yoğun bir çalışma temposu içinde Komisyonunuz ve pek çok kurum ve kuruluştan da yoğun bir şekilde bilgi ve istatistik yüklemesi yapılmaktadır. Bu çerçevede, hem daralan zaman açısından hem de zamanınızı daha fazla harcamamak açısından, sadece bugün de sözünü ettiğiniz Sayın Başkanım, önemli konuları öne çıkartmaya çalışarak bazı slaytların üzerinde fazla durmadan geçmeye çalışacağım.

Esas itibarıyla, bankamıza göndermiş bulunduğunuz yazı çerçevesinde hazırlanmış olan bu sunumun bilişimin ülke ekonomisi için önemi konusuna değinecek, kurumsal bilişim yönetişimi ve bu anlamda yararlanılan standartlar, modeller nelerdir onlara değinilecek. İç içe birlikte çalışabilirlik konusu, özellikle e-devlet projeleri, e-Türkiye dönüşüm projeleri çerçevesinde kurumların ve idarelerin ortak yaratabileceği net çerçevesinde neler yapılabileceği konusunda kısa bir örnek. Yine, mektubunuzda özellikle vurguladığınız ulusal elektronik ödeme sistemlerimiz konusunda pratiklerimize kısaca değindikten sonra genel değerlendirmeye bitirmeyi planlıyorum.

Bilişimin ülke ekonomisi için önemi:

Heyetinizce de malumları olduğu üzere, iktisadi büyüme, bir ülkenin kuşkusuz refah seviyesinin yükseltilmesi için en belirleyici güç durumundadır. Ekonomik büyüme faktörlerinin diğer bir deyişle sermayenin ve iş gücünün hem miktarında hem de verimliliğindeki artışların sonucu ekonomik gelişmenin sağlanacağını biliyoruz. Özellikle uzun dönemde ekonomik büyümenin bütünüyle bilgi ve teknolojik ilerlemeye dayalı verimlilik artışı tarafından gerçekleştirildiği, son dönem iktisat yazını tarafından tespit edilmekte ve ortaya konulmaktadır. Bu çerçevede, 1980’li yılların ortalarından itibaren geliştirilen büyüme teorileri, tamamıyla bilginin büyüme üzerindeki itici rolü üzerine temellendirilmektedir. İçsel büyüme teorilerine göre bir ülke bilgi ve teknoloji üreten sektörlerle, diğer bir deyişle bu bağlamdaki ARGE ve üretim teknolojilerine ne kadar çok kaynak ayırırsa bilgi ve teknoloji üretimi o kadar artmakta ve bu bağlamda ekonomik büyüme bu artıştan son derece olumlu bir şekilde etkilenmektedir.

Günümüzde hızla gelişen küreselleşme anlayışında, küresel üretim anlayışında, bilgi ve iletişim teknolojilerinin belki de iki açıdan üretim üzerinde bariz etkisi olduğunu düşünmemiz gerekiyor. Bunlardan birincisi, bilgi ve iletişim teknolojileri sektörünün cep telefonundan kişisel bilgisayarlara, diğer taraftan bilgi üretiminden çeşitli bilişim sistemleri ve uygulama yazılımları üretilmesine kadar pek çok yeni ürün ve pek çok

hizmet üretmek suretiyle ekonomik büyümeye sağlayacağı doğrudan olumlu etkidir. Sürdürülebilir bir ekonomik büyüme için, bilişim teknolojilerinin asıl önemli faktörü ise ikinci kanat olan başta sanayi ve hizmetler sektörü olmak üzere ekonomideki tüm sektörlerle girdi sağlamak suretiyle ve bu sektörlerdeki iş gücü verimliliğini yükseltmek suretiyle dolaylı yoldan üretime ve dolayısıyla ülke ekonomisine sağlayacağı katkı dile getirilmektedir. Özellikle üretim düzeyi üzerinde ikinci etkinin yani etkin bir bilişim teknolojisi kullanım faktörünün son derece başat olmasından yani mal ve hizmet üretim faaliyetlerinin artan ölçüde bilgi kullanması, teknoloji kullanmasından dolayı, günümüzde ekonomileri tanımlamak için artık bilgiye dayalı ekonomi veya kısaca bilgi ekonomisi kavramları kullanılmaktadır.

Makro düzeyde bu değerlendirmeleri yaparken esas itibarıyla hedef kitlemizin durumunu asla ve asla gözden kaçırmamamız gerekmektedir. Ben bu bölümde, dışarıdan bakanların da, yurt dışından bakanların da aynı rakamları görmesi bağlamında orijinal hâliyle birkaç slayt koydum, istatistik ancak bunların üzerinde durmayacağım çünkü zaten heyetinize bunlar değişik vesilelerle sunuldu. Ne var ki ülkemizin esas itibarıyla dünyada gelişmiş ülke konumunda görünen ülkelere göre durumunun gitgide iyileşmekte olduğunu bütün bu belgelerde görmemiz mümkün. Hızlı bir değerlendirme yapmak gerekirse eğer, İnternet kullanımı yönüyle, benzer şekilde bilişim teknolojileri kullanmak yönüyle, bu bağlamda bilgi kaynaklarına erişim açısından ülkemizin olanakları oldukça ileri seviyelere gelmiş, daha da gelmektedir. Dünya genelinde de benzer eylemlerin söz konusu olması görülmektedir. Bu durumda, her bir sektör için yeni yeni fırsatlar, yeni yeni imkânlar ortaya çıkacaktır.

İkinci olarak, kurumsal bilişim yönetimi ve bu çerçevede ne gibi standartlara dikkat etmek gerekir bölümümüze hızla geçmek istiyorum. Esas itibarıyla, bilişim teknolojileri açısından yönetim hedefini, süreç temelli, hizmet odaklı çalışma yaklaşımı şeklinde belirlemek mümkündür ve yine bunu tamamlayacak şekilde, süreçlerde yapılacak sürekli iyileştirmelerle ürün ve hizmet kalitesinin artırılması gözden kaçırılmamalıdır. Bu çerçevede, iyi gelişmişlik sürecinde ileri noktalara gelmiş kurumlar açısından bugün dünyaca da kabul gören temel referanslar kabaca, kalite denetim faaliyetleri, bu çerçevede CMMI gibi, ITIL gibi, ISO 27001 gibi modellere uygun şekilde süreçlerin olgunluk ve yeterlilik seviyelerinin belirlenmesi en başta gelmektedir.

Kurumlarımızdaki bilişim birimlerinin süreçlerinin tanımlanmasını ve bunlara yönelik iyileştirme çalışmalarının yapılmasını çok önemsiyoruz. Biliyoruz ki kurumun iş süreçleri, özünde bilişim birimlerinin yönlendirmesi çerçevesinde geliştirilecek olan ve doğru geliştirilecek olan uygulamalarla sonuçlanmaktadır. Bu anlamda, bilişim bilimlerinin sahip olduğu süreçlerin iş yapma şekillerinin tanımlanması kurum üst yönetimlerince onaylanması çok önemlidir. Benzer şekilde, sizler ısrarla vurguladınız, bilgi güvenliği yönetim sistemleri vazgeçilmez unsurlardır.

Yine, gelişmişlik göstergeleri olarak COBIT kriterlerinin ele alınması ve yine diğer faktörlerin birer birer üzerinden geçilmesi gerekir. Uzun uzun açılımlarını okumayacağım zamanınızı almamak açısından, belgelerimizde zaten bütün ayrıntılarıyla yer alıyor olacaktır.

Bütün bu değerlendirmeler çerçevesinde, bir bilişim örgütü için kalite yönetim çerçevesini, çağdaş bir kalite yönetim çerçevesini, sol kolunda proje yönetimi, etkili ve verimli proje yönetimi, sağ kolunda iş süreçlerinin etkili ve verimli yönetimi, tabanda araştırma, eğitim, kariyer planlama, bütçe yönetimi, ödemeler

gibi disiplinlerin yer aldığı ve kuşkusuz kurumun yıllık faaliyet planlarının içinde olduğu, denetime ilişkin hususların yukarıda yer aldığı ve bütün bunların gelişmiş dünyaca kabul görmüş olan standartlar çerçevesinde yapılması gerektiğini belirtmek istiyoruz.

Ve hepimizin hassasiyetle üzerinde durduğu bilgi güvenliği konusu. Esas itibarıyla Maliye Bakanlığımız tarafından, BDDK’da Sayın Başkan tarafından bu hususlarla ilgili yapılabilecek düzenlemelere ilişkin bir hayli bilgi verildi ancak olayın teknik boyutunda ne gibi önlemler almak gerekir ki vatandaşlarımızın kimliklerine yönelik, kişisel bilgilerini, ticari firmaların ticari sırlarını, benzer şekilde kamunun ve devletin sırlarını herhangi bir şekilde tehlikeye atmayalım, tehditlere maruz bırakmayalım. Bu çerçevede, esas itibarıyla burada birkaç tane kademe görmekteyiz ve pek çok kurum ve kuruluş bunların büyük bir kısmını zaten yerine getirmiş durumda. Kişisel güvenlik paketi -hemen önümüzdeki bilgisayarlarda zaten var- burada anahtar unsurlardan bir tanesi, Kimlik Yönetim Sistemi-Erişim Denetim Sistemi dediğimiz bir unsurdur. Kurum ve kuruluşlarımızın esas itibarıyla sızmalara, bilgi kaçaklarına, bu gibi ihlallere yön vermemek, yol vermemek açısından böyle bir yapılanmaya mutlaka gitmesi gerekiyor. Bu ne demektir? Kimlik Yönetim Sistemi, bir kurumun bilişim kaynaklarına erişimin kimler tarafından yapılacağını gösteren bir sistem yani Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası açısından Merkez Bankası personeli olmayan herhangi birisinin hiçbir surette buradaki kaynaklara erişemeyeceğini garanti eden bir sistem. Erişim Denetim Sistemi, bu da kurumun yöneticileri tarafından çalışanlara verilen yetkiler yani bir çalışan hangi sistemleri kullanacak ve bu sistemleri nasıl kullanacak, erişim yetkileri nelerdir, bu çok önemli bir faktördür. Bu KYS-EDS diye kodladığımız sistemini ürettiği bütün bilgiler büyük dosyalar hâlinde saklanır ve yine sektörde tecrübeli duayen insanlarımız bunu hemen hatırlayacaklardır, bilgi kaçaklarının önemli bir kısmının da kurum içinden kaynaklanabileceği tehlikesi her zaman göz önünde tutulur. Dolayısıyla, herhangi bir ihlalden şüphelenildiği takdirde merkezî kayıt ve olay yönetimi sistemi devreye alınarak ihlalin peşi izlenebilir ve varsa eğer olumsuz bir durum bu yakalanabilir. Diğer taraftan, kurumun bütün teknoloji platformu zafiyet testlerine mutlaka tabi tutulmalıdır. Günümüzde bunun yaklaşık her ay yapılması gerektiği yönünde tavsiyeler vardır. Diğer İnternet geçitleri, e-posta geçitleriyle tamamlanacak ve nihayet kurumun dışında bir güvenlik duvarı mutlaka şarttır. Yapılabiliyorsa da ünitesinde erken uyarı sistemleri kurulmalıdır. Bu, bütünleşik bir yaklaşım. Kurum dışından gelebilecek olan her türlü tedbiri bugünün ve görünebilir geleceğin bilgileri çerçevesinde önleyebildiği gibi kurum içerisinde de her türlü hareketleri izleyebilen ve gerekirse analiz edebilen bir yapıdır ve uygulanabilirliği kanıtlanmıştır.

Kuşkusuz, kurumların teknoloji platformları ve kurumsal devamlılığın sağlanması için gerekli yatırımlar son derece önemlidir. Bugün Merkez Bankası açısından Merkez Bankası binası her ne kadar Ulus’ta ise de sanal ortamda iki tane Merkez Bankası vardır. Bunlar karşılıklı olarak anında bilgi paylaşımı sağlarlar. Hiçbir şekilde iş kesintisine müsaade etmezler. Kurumsal devamlılıktan asla taviz verilmez böyle bir yapıda ki bu da kurumun güvenliği, güvenilirliği ve devamlılığı açısından esas olan bir yapıdır. Vatandaşlarımızın böylesine yüzde 40’lar, yüzde 50’ler oranında elektronik ortamları kullanmaya başladığı bir dönemde kamu kurumlarımızın da devlet yapılanmamızın da kurumsal devamlılığı, güvenliği ve güvenilirliği en üst seviyede tutması bizim açımızdan kaçınılmaz görülmektedir.

Kuşkusuz, kurumun nitelikli insan kaynağı son derece önemlidir. Teknoloji platformlarını bir kere yapıyor olmak, sorunları baştan sona çözmüş olmak anlamına gelmemektedir. Geleceği öngörerek, önümüzdeki kısa ve orta vadeli geleceği, görünebilir geleceği görerek teknoloji platformlarının nelere doğru kayacağını anlamamız son derece önemlidir. Böylece, mevcut olan teknoloji platformunu, kurumsal sancılara yol açmadan, sıkıntılara yol açmadan, yumuşak dönüşlerle geleceğe taşımak, hem etkili bir çalışmayı sağlayacak hem de kamu maliyetlerinde önemli bir yarar sağlayacaktır. Bu çerçevede, iş sürekliliği son derece önemli. Birtakım teknik kavramlar var, bunlarda fazla durmayacağım ancak iş sürekliliğinin ana unsurları, kurumun çalışanları, fiziki altyapı, iş süreçlerinin neler olduğu, herhangi bir olumsuzluk anında hangi işlerin mutlak suretle yapılması gerektiğinin belirlenmesi ve akışları, tabii ki teknoloji altyapısı ve bunun üzerinde çalışan uygulamalar ürün olarak son derece önemli ve birer faktör olarak ele alınmalıdır. Hemen literatürden kısa bir örnek vereyim: Burada 7 seviye vardır, süreklilik seviyeleri bunlar. Kurumun ve kurumun yapıyor olduğu işlerin önemi gereğince 1'den 7'ye doğru tırmanır. 1, görüldüğü üzere, çok kritik olmayan işler için kurgulanmış yapı, 7 ise asla ve asla bilgi kaybına ve zaman kaybına tahammülü olmayan kuruluşlar için kurgulanmış yapıdır. Kurum ve kuruluşlarımız, üstlenmiş oldukları sorumluluklar gereğince bu seviyelerden birisine karşı gelmek durumundadırlar.

Salt fikir vermiş olmak açısından söyleyeyim, bugün Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, kuşkusuz ekonomik faaliyetlerin ve bankacılık faaliyetlerinin kesintisiz sürdürülmesi için önde duran bir kurum olarak gerekli her türlü tedbiri almış ve 7'nci seviyeye ulaşmış bir kurum durumundadır. Bu kurumda bilinebilen senaryolar çerçevesinde hiçbir şekilde veri kaybı olmaz, her türlü olumsuzluğa karşı tedbirler alınmış durumda, bilinen olumsuzluklara karşı ve en kötü olumsuzluklara karşı da bir saatin altında, son provalara göre yirmi dakikayla yarım saat içerisindeki bir süre içerisinde kurum bir başka mekânda faaliyetlerini sürdürür hâle gelebilmektedir ki bu tespit, uluslararası alanda dominant teknoloji üreticileri firmalar tarafından da referans olarak gösterilmektedir. Bütün bizim bu çalışmalarımız, yönetim anlayışımız, kurumumuzun en üst seviye karar organlarınca kabul edilmekte ve altına imza konmak suretiyle kararlı bir şekilde uygulanmaktadır. Sadece şu yansıya yansıyan kısmı, kurum stratejik planının yönetimle ilgili kısımlarıdır. Buralardaki hedefler son derece iddialıdır ve ulaşıldığı takdirde de gelişmiş dünya ölçeğinde örnek bir kurum seviyesi ortaya çıkacaktır.

Sayın Başkan, izninizle bu bölümde iç içe birlikte çalışabilirlik ve ortak sinerji yaratmak konusuna kısaca değineceğim. Bu mümkündür ülkemiz açısından, ülkemizin kurumlarının gelişmişlik seviyesi oldukça iyidir, ortak projeleri ve güzel projeleri hep birlikte girişip, geliştirip ülkemizin vatandaşlarımızın hizmetine sunabiliriz. Ancak burada geçmişte yaşanan pek çok tecrübe göstermiştir ki ortak projelerin başarıyla sonuçlanması için belli koşulları da hep birlikte sağlamamız kaçınılmazdır çünkü yine teknoloji sektöründe çalışanlar bilir ki iyi projelerin, iyi niyetli düşüncelerin bütün koşullar olumlu olduğu takdirde yüzde 30'ları ancak başarıyla sonuçlanabilmektedir. Bu, teknoloji literatüründe yer alan bir bilgidir. Buna göre, kurumlar arası ortak projeler için güçlü idari iradenin ve kurumlar arası mutabakatın mutlaka sağlanması gerekir. Sonuncuyu da okuyacağım: Nitelikli ve yetkin insan kaynağının mutlaka sağlanması gereklidir. Bu iki hususu ülke olarak gerçekleştirebildiğimiz takdirde, aradaki diğer faktörler kolaylıkla yerine getirilebilecek ve ülkemiz için güzel projelere imza atabilir hâle gelebileceğiz. Nitekim, Merkez Bankası pek çok kurum ve kuruluşla bilgi

paylaşımı, iş paylaşımını şu anda yürütmektedir. Tek tek üzerinden geçmeyi arzu etmiyorum ancak bunlardan bazıları, örneğin EVDS diye görünen Elektronik Veri Dağıtım Sistemi, daha 1994 yılında devreye alınarak şeffaf Merkez Bankacılığı örneği olarak dünya genelinde lansmanı yapılmış olan bir uygulamadır. Elektronik Veri Aktarım Sistemi, Merkez Bankasının diğer kurum ve kuruluşlarla elektronik ortamda bilgi paylaştığı bir ortamdır. Böylece, milyonlarca kayıt her gün hiç kâğıt kullanılmaksızın, dolayısıyla kâğıda bağımlı yazıcı gibi, toner gibi, insan gücü gibi emeklerden tasarruf etmek suretiyle güvenilir bir şekilde paydaşlarımızla kurumumuz arasında gidip gelmektedir ki bunu yaygınlaştırmak her zaman mümkündür.

Daha yakından baktığımızda, az önce sayın başkanların da sunduğu bilgiler çerçevesinde, Maliye Bakanlığımızda, Hazine Müsteşarlığımızla, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumumuzla çok yoğun bir veri alışverişi söz konusudur değişik nedenlerle, bankalarla da zaten ulusal ödeme sistemlerimiz ve İnternet bankacılığı sistemimiz dolayısıyla yoğun bir bağ vardır. Detaylardan kaçmak için hızlıca geçmeyi arzu ediyorum. Maliye Bakanlığımızdan Sayın Başkanımız söz etti “Kamu Elektronik Ödeme Sistemini geçen lanse ettik.” diye. Ben de tesadüfen onun bir simgesel gösterimini taşımıştım slayta. Burada aslında Maliye Bakanlığımız, Hazine Müsteşarlığımız ve Merkez Bankamızın üçlü çok iyi uyum sağlayarak ve çok iyi bir yönetim sergileyerek bir ülke projesini gerçekleştirdiğini görüyoruz burada ve sanıyorum sayısı 1.040’lar seviyesinde olan muhasebe birimlerimizin tıpkı bizlerin evimizde İnternet kullanımını nasıl kolay yapılabiliyorsak aynı şekilde bilgileri girerek bu üçgen içerisinde hızla otomatik bir şekilde çalışan taleplerin ve ödemelerin yerine gelmesi sonucunda ülke sathındaki ödemelerin hızla yapılmasını sağlıyor. Arzu edildiği takdirde bu konularda daha detay bilgi sunulur.

Kazanımlar konusunda çok fazla vaktinizi almak istemiyorum. Örneğin sadece bu projeye ilgili kazanımlar ama şu son bölümünüze özellikle dikkat çekmek istiyorum. Burada alıcılar yani vatandaşlar, devletten alacak durumunda olanlar, hak ediş sahipleri, heyetinizin malumlarıdır, daha önce hak ediş sahiplerine belli yerden, belli adreslerden ödemeleri yapılıyordu, bugün hak ediş sahipleri neredeyse dakikalar, saatler mertebesinde alacaklarını tahsil edebilmekte, bunu son derece güvenli bir şekilde ve hatasız bir şekilde bu ödemeler gerçekleşebilmekte, dolayısıyla hak ediş sahipleri birkaç saat sonra ne olacak, yarın ne olacak hesaplarında bunları görebilmekte ve belki de en önemlisi artık vatandaşlarımız ülkemizin herhangi bir yerindeki herhangi bir bankaya ve herhangi bir şubesine alacaklarını isteyebilmektedirler ve bunlar dakikalar mertebesinde hesaplarına geçebilmektedir. Bu benzeri projeleri önümüzdeki dönem içerisinde kurumlar arası ortak çalışmalarla gerçekleştirebileceğimize inancımız tamdır.

Bu çerçevede, yine ortak projeler bağlamında ve özellikle...

BAŞKAN – Sayın Öztürk, biraz hızlanabilirsek.

TCMB BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ GENEL MÜDÜRÜ ÖMER ÖZTÜRK – Elbette Başkanım. İki üç slaytla hemen ödeme sistemlerine değinivereceğim ki ülkemizin stratejik sistemlerindendir.

Elektronik fon transferi ve elektronik menkul kıymet transfer sistemi, ülkemizin stratejik ödeme sistemleridir, yegâne sistemleridir. Diğer pek çok, borsa gibi, kredi kartları, çekler gibi diğer disiplinler, mutabakatını buradan sağlarlar. Yüksek tutarlı ödemeler, perakende ödemeler EFT’den gider. Dolayısıyla, ana omurga durumundadır ve elektronik ödeme sisteminde burada eklenmiştir. Çok detaylardan arındıracağım,

son derece güçlü bir altyapı vardır ama yönetim modeli burada çok önemlidir. Bu sistem yirmi yıllık bir sistemdir, bugüne kadar kusursuz çalışmıştır. Kusursuz çalışmasının altında iyi bir yönetim modeli, komisyonunuzun da ifadelerinde yer aldığı üzere burada etkili olmuştur.

İstatistiklerle boğmayı arzu etmiyorum ama sadece görsel olarak yıllar itibarıyla EFT sisteminden geçen ödeme sayılarında müthiş bir artma olduğunu dikkatlerinize sunmak isterim ve bugün itibarıyla bir günde 720 binin üzerinde ödeme işlemi bir mesai günü içinde kusursuzca gerçekleşiyor ve 1 milyon 668 bin gibi rakamlarla rekor değerlere ulaşılmıştır. Benzer şekilde ödeme tutarlarında da ekonomi açısından son derece önemli rakamlar; 150 milyarlaraya yakın ödeme tutarları bir günde bu sistem üzerinden geçmektedir.

Bu bölümleri hızla geçiyorum. Ekonomistler için anlamlı birtakım istatistikler var. Ülkeler kıyaslaması yaptığımız zaman da yine dikkate değer bir ödeme sistemine sahip olduğumuzu ve son slaytta heyetinizin de gösterdiği hassasiyetler çerçevesinde yerini bulduğu için birkaç saniye izninizle oyalanmak istiyorum. Ödeme sistemlerimiz yirmi yıllık bir sistemdir. Her ne kadar teknolojik altyapıları yeniliyor olsak da yöntem olarak, süreç olarak, iş kuralları olarak artık belli bir yaşa gelmiştir dolayısıyla ülkemiz Merkez Bankası önderliğinde ödeme sistemlerini yenileme çalışmalarını başlatmıştır. 2008’de başlattığımız bu çalışmalarda bugün önemli noktalara gelmiş bulunmaktayız. Burada teknolojiyi en üst seviyelerde kullanıyoruz. Ödeme sistemlerini işlevsel açıdan ayrıştırıyoruz, taşınabilir hâle getiriyoruz, yönetilebilir hâle getiriyoruz. Ancak burada bizim açımızdan gurur verici bir tablo, bu sistemin tamamını kendi insan gücümüzle geliştiriyoruz yani ödeme sistemlerinin yeni yapısını kendi insan gücümüzün emeğiyle geliştiriyoruz, Merkez Bankasının bilişim uzmanları geliştiriyoruz. Bu ne anlama geliyor? Bugüne kadarki ödeme sistemlerimizde dış ülkelere temin edilmiş olan bazı ürünleri de kullanıyor ve sizlerin paylaştığınız hassasiyetleri paylaşıyorduk, dolayısıyla bu yönüyle kendimizi daha güvenli hissedeceğiz ve ileriye dönük esnekliği daha kolay sürdürebileceğiz ama bir de maliyet konusunda bilgi vermek istiyorum. Şu yansındaki bu sistemlerin uluslararası alanda iyi çalıştığı kalitesi tespit edilmiş olanlarının fiyatlarını topladığınız zaman yaklaşık 15 milyon avro civarında bir bedele tekabül ediyor yani ülkenin bu sistemi alabilmesinin harcayacağı para kabaca 15 milyon avro. Kendi insan gücümüzle geliştirdiğimiz zaman bizim toplam maliyetimiz, kuşkusuz ücretlerimiz ve yapacağımız minimal rakamlar, bunu topladığımızda kabaca 800 bin lirayla 900 bin lira arasında bir maliyet çıkacak. Bunun çok anlamlı bir bilgi olduğunu düşünüyorum ve değerlendireceğiz.

Genel değerlendirme kısmında fazla vaktinizi almayı arzu etmiyorum Sayın Başkanım. Sunulan hassasiyetlere biz de katılıyoruz ve biliyoruz ki bilişim teknolojileri dominant faktör olma özelliğini sürdürecektir, buralarda dikkatli olmamız gerekiyor. Kuşkusuz çok yönlü fırsatlar sunacak ancak bu gitgide yaygınlaşan, gitgide fırsatlarla zenginleşen bu sektörün benzer oranda tehditleri de artırdığını da bilmemiz ve her alanda bu tedbirleri almamız gerekiyor dedikten sonra, sabrınız ve ilginiz için teşekkür ediyorum, sorularınız varsa cevaplandırmaya çalışacağım.

BAŞKAN – Sayın Öztürk, çok teşekkür ediyoruz. Çok kapsamlı bir sunumu kısa zamanda özetlediniz, teşekkür ediyorum.

Ben, BDDK’nın sunumunda bir noktaya takıldım, izninizle onu sorarak başlayayım, arkadaşlarım da sorsunlar, topluca soruları aldıktan sonra da cevabı verelim.

BDDK tüm kurum içi yazılımlarını kendi öz kaynaklarıyla üretiyoruz gibi bir ifade kullandı yani o yazılımı siz değil de diğer yazılım şirketleri üretse, siz de ondan tıpkı Maliye Bakanlığı gibi alsanız daha iyi olmaz mı?

Sayın Ramazanoğlu, buyurun.

YILDIRIM M. RAMAZANOĞLU (Kahramanmaraş) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Bu güzel teknik sunumlardan dolayı hakikaten çok etkilendim, teşekkür ediyorum çok değerli bürokratlarımıza.

Ben, öncelikle bu BDDK yetkilisi kardeşlerime bir soru sormak istiyorum. Bu BYD'nin açılışının ben anlayamadım, BYD neyin açılımı oluyor? Onu sormak istiyorum; bir.

İki: Şimdi, kredi kartlarıyla yapılan tüm alışverişlerin izlemesi Maliye Bakanlığı tarafından da eş zamanlı olarak yapılabilir mi yani Maliye Bakanlığına bu verilen dolaşımıyla ilgili bilgiler on-line real time olarak, eş zamanlı olarak açık mı?

Bir de BDDK'nın bir açıklaması olmuştu veya bazı bankaların yöneticilerinin bir açıklaması olmuştu, zamanla bu SMS şifrelerinin gönderilmesinin ücretli hâle geleceği çünkü bunların bankalara ciddi finansal yük getirmeye başladığı, dolayısıyla bu SMS şifrelerinin şifrenin gönderildiği kişinin kendi kontöründen düşülme üzere ücretlendirileceğiyle ilgili bir beyanat vardı. Bu ne derece doğru?

Son olarak da bankaların İnternet şubelerinin yazılım altyapıları maalesef çok çeşitli farklılıklar gösteriyor yani burada bir eş değerlendirme, birbiriyle benzer şeyleri benzer şekilde yapılabilmesini sağlama gibi bir yöntem, bir entegrasyon uygulanabilir mi?

Şimdi, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasıyla ilgili de ben şunu sormak istiyorum: Öteden beri bir kara listeden bahsedilir bu mali yükümlülüklerini yerine getirmeyenlerle ilgili olarak. Bu kara liste kavramı hâlen hangi kapsamda tutuluyor? Burada kişiler, kuruluşlar, hangi süreyle takip ediliyor? Belli bir şekilde belli sürelerin sonunda kara listeden silinme gibi bir imkân ne şekilde mümkün olabiliyor? Bu Çek Yasası'yla zannediyorum bu kara listede birtakım revizyonlar oldu, onunla ilgili de ben merak ediyorum.

Son olarak da Merkez Bankasının hep ben kısaltmasını görüyordum bugüne kadar, ilk defa açılımını görüyorum, hep TCMB diyorduk. Fakat şimdi Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası olarak açılımı görünce biraz şaşırdım. Bu dil bilgisi olarak aslında doğru değil, Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı nasıl diyorsa yani Türkiye Cumhuriyeti diye bir devlet yok, Türkiye Cumhuriyeti diye bir devlet var. O bakımdan, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası dememiz bir yanlışlığın ifadesi.

Bir de sizin yine sunumunuzda “adlanmış yedek merkez” diye bir kavram koymuşsunuz oraya. Şimdi, bu da yanlış bir tercüme, onun orijinali İngilizce “dedicated” olması gerekir çünkü bilişim terminolojisinde böyle kullanılır. Onun da doğru Türkçesi, buna özel doğru Türkçesi tahsis edilmiş demektir. Onu da düzeltmek istedim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Yeni nesiller de anlasın diye tahsisi kullanmamışlar herhâlde.

Buyurun Sayın Aksünger.

ERDAL AKSÜNGER (İzmir) – Sayın Vekilim o kadar çok şey sordu ki yani ben bütün söyleyeceklerimi kısaltmak zorunda kalacağım gibi görünüyor. Tek bir soru sorayım o zaman, bir sürü şey söylediği için. Yok, onlar da gerçekten önemli şeyler, çok inanıyorum onlara.

Sadece şu sanal postalarla ilgili konuyu söyleyeceğim BDDK'daki arkadaşlarımıza, sayın bürokratlarımız belki biliyordur. Orada bir sanal posta, 3D security altında zorunluluğu var gibi gözüktüğü uygulamada sanki yokmuş gibi bir fiilî uygulama yapılıyor. Eğer bu zorunluluk varsa piyasanın mı bununla ilgili olarak bilgi eksikliği var, bunu merak ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun efendim, Sayın Varlı'dan başlayarak.

BDDK BİLGİ YÖNETİMİ DAİRE BAŞKANI AHMET TÜRKAY VARLI – Teşekkür ederim.

Tabii, öncelikle ilk soruda tüm yazılımları kendimiz yapıyoruz derken yani ortak yazılımların kullanılmasını niye düşünmüyorsunuz tarzında bir ifade vardı. Benim kastım, BDDK'yı BDDK yapan konularla ilgili yazılımları biz yapıyoruz. Örneğin, kurumun kendi muhasebesinin tutulmasıyla ilgili yazılım için Maliyeden destek alıyoruz. Taşınır mal yönetmeliğinin takibi için yine var olan, kamu tarafından önerilen yazılımları kullanıyoruz. Bunlarla alakalı yani yaygın olan şeyler tabii ama BDDK'nın rolünü bir başka kurumun ikame etme şansının olmadığı durumlarda, mesela finansal raporlamayla alakalı konularda bizim geliştirdiğimiz sistemin dünyada eşi yok, bunun iddiasında bulunabiliriz.

BAŞKAN – Ülkemiz öz kaynakları dersek daha doğru ifade olur.

BDDK BİLGİ YÖNETİMİ DAİRE BAŞKANI AHMET TÜRKAY VARLI – Arkadaşlar da Türk vatandaşı olan arkadaşlar. Yerli kaynaklarla, ülkemiz kaynaklarıyla tamamen çalışıyoruz ama zaman zaman bizim de yetmediğimiz durumlar olabiliyor. Dışarıya tamamen kapalı değiliz, açığız, gerekli durumlarda danışmanlık biçiminde, gerekli durumlarda ürün biçiminde de yollara başvuruyoruz ama bunlar çok nadirdir yani on iki yıllık geçmişimizde bir elin parmağını geçmez sayıdadır.

İkinci soruda “BYD”nin açılımı nedir?” derken Bilgi Yönetimi Daire Başkanlığının kısaltmasıydı. Bu ismi biz ilk defa kullandık çünkü yani pek çok kurumun bünyesinde yer alan bilgi sistemleri daire başkanlığı veya bilgi sistemleri genel müdürlüğü tarzında sadece teknolojiye odaklı bir birim biçiminde değiliz biz, kendi görev tanımımız, finansal raporlamayla, kamuoyunu istatistiklerin yayınlanmasıyla, kurumdaki yazılım ve donanım süreçleri, güvenlik yönetimi, bir de bilgi sistemlerinin denetlenmesi ve mevzuatının geliştirilmesi konusunda üstlendiğimiz sorumluluklar nedeniyle böyle bir isim öngörüldü. Biz o kısaltmayı o nedenle kullandık.

Kartlı alışverişlerde...

YILDIRIM M. RAMAZANOĞLU (Kahramanmaraş) – Maliyeye açık mı? Maliye bunların hepsine vâkıf oluyor mu?

BDDK BİLGİ YÖNETİMİ DAİRE BAŞKANI AHMET TÜRKAY VARLI – Şimdi, Maliye Bakanlığının sanırım yeni bir yeni nesil yazar kasayla alakalı bir mevzuat çalışması var. O vesileyle bu bilgilere sanırım erişebiliyor olacak ama şu anki durum itibarıyla benim bildiğim kadarıyla değil çünkü biz de web servisler aracılığıyla zaman zaman Maliye Bakanlığından arkadaşlarımız aldığını söylüyorlar ama yeni uygulamayla, yeni nesil yazar kasalarla bu konuda daha da ileriye gidileceğini düşünüyorum.

SMS şifrelerinin ücretli olması hususunda, evet, böyle bir konu geçti. Tabii, biz açıkçası, düzenlememizde SMS'e özgün, özel bir zorlama ve uygulama yönlendirmesi yok, biz sadece çift faktörlü otantikasyonla, çift faktörlü kimlik doğrulama yöntemleri konusunda bir tanımlama yaptık. SMS bunun uygulama örneklerinden bir tanesi. Tabii, her vatandaşımızda neredeyse bir cep telefonu olduğu için ve yaygın kullanım nedeniyle bankalarımızın bulduğu bir çözümdür SMS biçimindeki uygulama. Burada, ücretlendirme konusu tabii bankalar hizmetlerini bedavaya vermek istemiyorlar ama makul bir ücret olması elbette anlayışla karşılanabilir ancak böyle liralara mertebesinde değil de bugün biliyorsunuz telefonlarda bizim de kullandığımız SMS'lerde kuruluşlar noktasında yani 1 liraya belki yüzlerce SMS alınabiliyor. Makul bir ücretlendirme olmasını ben anlayışla karşılamak gerekir diye düşünüyorum.

İnternet şubelerinin yazılımlarıyla alakalı olarak aslında BDDK olarak bizim yazılımın standartlaşması konusunda değil de İnternet bankacılığı üzerinden sunulan servislerle alakalı düzenlemelerimizde birtakım minimum beklentileri taşıyoruz. Orada müşteri bilgilerinin güvenliği ve İnternet yazılımlarının, İnternet bankacılığı yazılımlarının güvenliği konusunda ve müşterilere doğru bilgilerin sunulması konusunda çalışmalarımız var. Örneğin, işte birtakım finansal dalgalanmaların olduğu dönemlerde herhangi bir banka, daha dün işte, bir müşterisine İnternet şubesi üzerinden servis verirken bugün o işlemi yapmak istediğiniz zaman arkada bir finansal kriz nedeniyle pozisyon alma düşüncesi banka taşıyabilir ama aynı pozisyonu müşteri İnternet şubesi üzerinden almak istediğinde "Teknik arıza nedeniyle kapalıyız." tarzında bir şeyi yapmaması bakımından biz bu tür arızaları ve bakım çalışmalarını mutlaka müşteriye önceden bildirme zorunluluğunu düzenlemenin içerisine koyduk ki müşteriler de aynı şekilde kendi kârını ve zararını düşünecek eylemler yapabilsin diye. Ama hani "Şu yazılımı kullanacaksınız." tarzında bir yaklaşımımız söz konusu değil.

Son olarak, sanal POS'larla alakalı konuyu, istersen Muhammed'ciğim sen cevapla.

BDDK BİLGİ YÖNETİMİ DAİRESİ BAŞUZMANI MUHAMMED CERİT – Şimdi, kredi kartlarıyla alakalı, tabii, şu an yoğun kullanılan visa ve master. Şimdi, bizim visa ve master'la alakalı, onlar genelde kartların kenarındaki siyah bant üzerinden alışveriş yapıyorlar yurt dışında. Bu "3D secure" uygulaması da Türkiye'de hizmet veren sanal POS'ların, bildiğim kadarıyla büyük çoğunluğunda var. Oradaki mekanizma da şöyle işliyor aslında: Eğer bir sanal POS kullanan mağazanın belli cirosu belli miktarların üzerinde ise bunlar senelik bazı denetimlere tabi tutuluyor. Yani bu denetimler sırasında bunlara bakılıyor tabii ki ama atıyorum, ben yurt dışından bir mağazadan bir alışveriş yaptım, burada tabii bizim hani bunu zorlama gibi bir şansımız yok. Ama Türkiye tarafında eksikler varsa bunlar zorlanabilir. Ama orada dediğim şey, yapılan işlemlerin sayısı çok azsa onlar genelde denetime girmiyor, onlar sadece firmaların gönderdiği check list'ler üzerinden kontrol ediliyor o tarafı. Ama dediğim gibi, yüksek montanlı işlemlerin yapıldığı yerlerde bunlar zorunlu yapılmaya çalışılıyor. Ama eğer işlem yurt dışı menşeli ise siz mesela yurt dışına gittiğinizde şifre girmeden işleminizi yapabiliyorsunuz kartlardan. Ondan dolayı da şu an master ve visa kartların çoğunda o siyah bandın olduğu kısım da açık aslında.

BAŞKAN – Evet, Sayın Öztürk, buyurun.

TCMB BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ GENEL MÜDÜRÜ ÖMER ÖZTÜRK – Teşekkür ederim Başkanım.

Üç konuyla ilgili not almıştım. Bunlardan bir tanesi, aynen ifade ettiğiniz gibi, “adanmış” ifadesi yerine “tahsis edilmiş” katılıyorum doğrudan doğruya ve gerekli düzeltmeleri yaparız. Bunun çeşitli nedenleri elbette vardır ama teşekkür ediyorum uyarınız için.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası adı 1211 Sayılı Kanun’umuzda kanunun oluşturulması sırasında verilmiş bir ad. Bunun dönemin hassasiyetleri gereğince ve merkez bankalarının belli ölçüde sorumlu olduğu işlemler açısından, bağımsızlığını vurgulamak açısından konulduğu bilgisine şu anda sahibim. Bu konuyu kurumuma döndüğüm zaman biraz daha araştırıp derinlemesine gerekçesi hakkında Komisyonunuza bilgi sunacağım.

Kara liste konusunda, bu uygulama şu anda hâlen devam etmektedir. Kara listede dört konu vardır; çekler, protestolu senetler, kredi riskleri ve kredi kartları; dört konu. Bu şu anda devam ediyor. Her birinin değişik senaryolara göre uygulama şekilleri detaylıdır. Bunun da uygulama şeklini bilahare, uygun bulursanız, Komisyonunuza sunayım. Bununla ilgili şöyle bir gelişme yaşıyoruz bugünlerde Bu kara liste uygulamasını, “kara liste” diye söylenen uygulamayı önümüzdeki dönem içerisinde sektörün sivil toplum kuruluşlarına devretme çalışmalarımız şu anda sürüyor. Tam adıyla Türkiye Bankalar Birliği üstlenecek, kararlarımız gereğince. Bu çalışmalar karşı tarafın teknik hazırlığının tamamlanmasıyla birlikte tamamlanmış olacak. Bu konuyla ilgili de uygulama şekli hakkında Komisyonunuza ayrıntılı bilgi sunayım.

Teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN – Bir şey sorayım, sonra da bitirelim.

Kişisel verilerin korunmasıyla ilgili bir kanun tasarısı var, yıllardır Türkiye’nin gündeminde. Şu anda da en son dün Adalet Bakanlığı yetkililerinden aldığımız bilgi çerçevesinde, 2011 versiyonu çalışılmış. Bu konuyu galiba siz de önemsiyor olmalısınız. Yani çıkmasında yarar var değil mi?

TCMB BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ GENEL MÜDÜRÜ ÖMER ÖZTÜRK – Evet efendim. İzin verirseniz, bir cümle okuyayım Başkanım bu konuda.

BAŞKAN – Buyurun.

TCMB BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ GENEL MÜDÜRÜ ÖMER ÖZTÜRK – Esas itibarıyla 2006 yılında Resmî Gazete’de yayımlanmış bulunan, şu anki Kalkınma Bakanlığımızın koordine ettiği çalışmada Bilgi Toplumu Stratejisi ve eki eylem planlarında 87 numaralı eylemdir esas itibarıyla. Adalet Bakanlığımız tarafından eş güdümü yapıldı ve 2008 yılı Nisan ayında da Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulduğunu biliyoruz. Bu hususu biz de kurum olarak çok önemsiyoruz. Her ne kadar teknik birtakım tedbirlerle, bilinenler ışığında önlem geliştirek de bu tür sağlam bir düzenleme ve altında geliştirilecek olan diğer ilave düzenlemelerle gerçekten ülkemiz açısından son derece hayırlı ve başarılı bir adım atılacaktır diye düşünüyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz sunumlar için.

Evet, değerli...

Bir şey mi söyleyeceksiniz?

BDDK BİLGİ YÖNETİMİ DAİRE BAŞKANI AHMET TÜRKAY VARLI – Evet, Başkanım, izin verirsiniz.

BAŞKAN – Buyurun.

BDDK BİLGİ YÖNETİMİ DAİRE BAŞKANI AHMET TÜRKAY VARLI – Bu, kişisel verilerin korunmasıyla alakalı konu da son Anayasa referandumuyla beraber, 21’inci maddesinde bu konu Anayasa’ya da taşınmış bir hüküm. O bakımdan, gerçekten, Adalet Bakanlığının yürüttüğü çalışmanın Anayasa’daki değişiklik paralelinde revize edilerek gündeme getirilmesi önemli. Sadece bizim kendi kanunumuzda sınırlı bir sektörel koruma ancak sağlayabiliyoruz. Ancak bunun ülke çapında yaygın olarak yapılması için bu kanuna ciddi anlamda ihtiyacımız var.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz değerli arkadaşlar. Çok güzel, verimli bir toplantı oldu. Üyelerimize de teşekkür ediyoruz.

Kapanma Saati: 14.06